

Jie Kuklūs ir Mandagūs.
Žiūrėsime.
Konstitucija "Visiems."
Trumpai Apie Pramogą.
Rašo R. MIZARA

"Nežiūrint, kaip bus ateityje, komunistai padarė tikrai gera pirmąjį įspūdį Sanghajuje..."

Taip rašė Associated Press korespondentas tuojau po to, kai Sanghajų užėmė liaudies armija.

Kuo gi komunistai jau taip pasirodė, jei net Associated Press priversta juos taip garbinti?

Kinijos liaudies išlaisvinimo armijos kariai labai mandagūs, kuklūs, žmonių nepelšia, iš jų nieko sau nereikalauja. Jie geriau bus tris dienas nevalge, bet neims iš žmonių maisto; jie geriau miegos gatvėse, bet nesiverš į gyventojų butus.

Tai kas nors naujo ir negirdėto to didmiesčio gyventojams. Atsiminkime: čiang kai-šekininkai, būdami Sanghajuje, vogė iš žmonių viską, ant ko tik ranką uždėjo, ir ką tik galėjo pakelti!

New York "Times" parašė redakcinį apie Sanghajų ir komunistus. Laikraštis mano: jeigu komunistai mokės Sanghajuje palaikyti tvarką, ap rūpinti gyventojus duona, pagerinti jų būseną, tai... Išvados laikraštis nepadaro, bet jis nedaleidžia, jog komunistams visa tai pasiseks atlikti.

"Times," žinoma, klysta, kaip jis klydo šimtus kartų. Kinijos komunistai dalykus sutvarkyti mokės, ir juos sutvarkys kur kas geriau nei kurios kitos valdžios tvarkydavo bėgį pastarųjų keleto šimtų metų.

Matysime, neužilgo pakils kinų tauta, josios kultūra, taipgi visas ūkinis gyvenimas. Kai pusė milijono darbingų, teisingų ir dorų žmonių, vadovaujamų marksistinio ir leninistinio principo, išlaisvins ir stot darban, jie stebuklus atliks!

Ar jūs girdėjote tokį juoką: Vokietijoje VLIK'as gamina "visiems užsienio lietuviams" konstituciją?

Kai žmonės turi per daug laisvo laiko, tai jie patys nežino, ką daro.

Visų pirmiausiai VLIK'as turėtų sutvarkyti savo paties konstituciją ir galutinai pasakyti, ar jis išlaikys ametonininkų ir socialistų reikalavimą, kad į VLIK'ą būtų priimtas "klaipėdiečių atstovas" protestantas?

Na, tai mūsų parengimai salėse baigėsi.

Praėjusis sekmadienis nebuvo pergeras nei piknikams nei sališioms pramogoms: oras rytuose buvo saulėtus, gražus, tačiau piknikams ne užtenkamai šiltas, o pramogoms salėse — neužtenkamai vėsus.

D. M. Solomskas sako, jog piknikas Baltimorėje buvo vidutinis: kaip pavyko Philadelphiaje ruoštas piknikas pirmadienį — dar nežinome. Brooklyniečių koncertas Laisvės jubiliejui atžymėti buvo vidutinis.

New Havene įvykusis spektaklis, — "Mūsų Gyvenimo Žaidimų" pastatymas, — pavyko labai gerai: žmonių buvo kupina Lietuvių Svetainė ir brooklyniečių aktorių vaidinimu visi labai pasitenkino.

Dabar plačiu mastu ruošmės prie vasariškų pramogų — piknikų.

Kai skaitytojas šiuos žodžius skaitys, Gerhart Eisler gal būt jau bus Pragoje. O iš ten jis vyks Vokietijon,

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-8878

No. 127

★ ★ ★

Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Birželio - June 1, 1949

★ ★ ★

Metai XXXIX.

Dienraščio XXXI.

KINŲ LIAUDININKAI ARTĖJA PRIE KANTONO

Liaudiški Partizanai Užėmė Didelį Plotą į Rytus nuo Kantono; Du Pulkai Tautininkų Atėjo pas Liaudininkus

Kanton, Kinija. — Kinų liaudininkų — komunistų armija iš šiaurės artėja prie Kantono didmiesčio, naujosios tautininkų "sostinės".

Tautininkų (Kuomintang) komitetas skyrė naujojo premjeru Ču Čengą vieton pasitraukusio Ho Ying-čino. Ču Čengas yra artimas Čiang Kai-šeko bičiulis.

Liaudies Armija jau giliai įsiveržė į Kvangtungo provinciją, kurioje yra uostamiestis Kantonas.

Liaudininkai dvim pusem daro apsupimo žygius prieš Čangšą, tautininkų armijos centrą, prie geležinkelio į Kantoną.

Dar du pulkai tautininkų kariuomenės prisidėjo prie Liaudies Armijos. Šie du pulkai užėmė keturis apskričių miestus ir perėdė juos liaudininkams.

Liaudiški partizanai užvaldė didelę rytinę dalį Kvangtungo provincijos,

kurios sostinė yra Kantonas.

Tautininkai Urnu Žudė Demokratinius Kinus
Sanghaj, Kinija. — Pirm užimant liaudininkams Sanghajų, tautininkai, rengdami bėgti, urmu žudė liaudiškus kinus. Jie po kelias dešimtis žmonių sykiu varė į parkus ir šaukė. Tarp kitko, tautininkai išžudė daug studentų.

LIAUDININKAI APGULA TSINGTAO
Sanghaj. — Kinų Liaudies Armija veržia apgulos lanką aplink tautininkus Tsingtao uoste, rytiniame Santungo pusiasalyje.

Tsingtao neseniai buvo Amerikos karinio laivyno ir marinų stovykla. Jankiai iš tos stovyklos saugojo tautininkams kelius nuo liaudininkų — komunistų ir kitaip padėjo Čiang Kai-šekui, iki Liaudies Armija nušlavė tautininkus šiaurinė Kinijoje.

Jankių Šnipų Susirinkimas Romoje Planavo "Pagerinti" Savo Veiklą Vakarų Europoje

Bucharest, Rumunija. — Telepress žinių agentūra praneša, kad Romoje susirinko vadai karinių Amerikos šnipų iš įvairių Europos kraštų. Jie susirūpino, kad taip kyla ūpas prieš amerikonus tuose kraštuose, ir svarstė, kaip veikti, kad galėtų atgauti palankumą Amerikai.

Sužinota, jog tas jankių šnipų vadų susirinkimas nutarė štai ką veikti: Rinkti vakarinėje Europoje žinias apie kairiųjų partijas, darbo unijas, palankius Sovietam politikus ir apie Amerikos priešus; Skaldyti demokratines europiečių partijas ir orga-

nizacijas ir gaminti (fabikuoti) melagingus gandus prieš Sovietų Sąjungą.

Tam šnipų susirinkimui buvo raportuota, kad Jugoslavijos žmonės šaltai, su nepasitikėjimu žiūri į amerikiečių propagandą, nors Jugoslavijos Tito valdžia leidžia laisvai skleisti reakinės amerikonių propagandos laikraščius.

Jankių šnipų susirinkimui Romoje taipgi buvo pranešta, kad jie bando padaryti savo agentais ypač tuos rumunus, kurie lanko amerikiečių skaityklą Buchareste, Rumunijos sostinėje.

NANKINGE GYVENIMAS JAU GEROVAIŠKAI SUSITVARKĖ

Nanking, Kinija. — Jau vienas mėnuo praėjo, kai komunistai — liaudininkai užėmė Nankingą, milijono gyventojų miestą, buvusiąją tautininkų sostinę, ir gyvenimas mieste eina gerovaišškai ir tvarkingai, — rašo Henry R. Liberman, New York Times korespondentas.

Normaliai veikia elektrai, vandentiekis, telegrafas, telefonai, geležinkeliai. Liaudies valdžia kontroliuoja grūdų, mėsos, drabužių ir kuro pristatymą.

kur jo laukia didžiuliai darbai.

Visas Eislerio dalykas — demokratinio nusiteikimo žmonėms — pergale, o Amerikos raudonbaubiams, reakininkams — smūgis, didžiulis smūgis.

Rytinės Vokietijos Liaudies Kongresas Priėmė Konstituciją

Berlin. — Rytinės Vokietijos Liaudies Kongresas, vadovaujant Socialistinės Vienybės Partijai (socialistų — komunistų), užgrynė Demokratinės Respublikos konstituciją rytinei Vokietijai.

(Rytinė Vokietija yra Sovietų kontroliuojama.)

Kongresas išrinko 22 delegatus, kurie vyks į Paryžių ir siūlys Keturių Didžiųjų užsienių ministrų konferencijai, kad priimtų rytinę konstituciją išsiaiškinę Vokietijai, kaip nedalomai demokratinę respubliką, pagal Jaltos ir Potsdamo konferencijos nutarimus.

Tie pasiuntiniai įrodinės ministram, kodėl turi būti atmesta sauvailiška, nedemokratinė Bonno konstitucija, kurią anglai — amerikona ir francūzai padiktavo savo užimtam ruožtui, kaip atskirai vakarų Vokietijos valstybei.

Už rytinę demokratinę konstituciją balsavo 1999 Liaudies Kongreso delegatai prieš 1.

Delegatai buvo išrinkti per visuotinius balsavimus rytinėje Vokietijoje gegužės 15-16 d.

Kongresas išrinko Gerhartą Eislerį Liaudies Tarybos nariu. Eisleris yra pabėgęs nuo politinių persekiojimų iš Amerikos.

Sanghajaus Sritį Liaudininkai Nušlavė 100,000 Tautininkų

Sanghaj, Kinija. — Kinų Liaudies Armija, užimdama Sanghajų, didžiausią Azijos miestą ir svarbiausią uostą, paėmė nelaisvėn 40,000 tautininkų kareivių ir oficerių. O viso šiame fronte liaudininkai suėmė bei sunaikino dar 60,000 tautininkų kariuomenės, kaip pranešė komunistų-liaudininkų radijas.

Svetimtaučiai stebėtojai pripažįsta, jog komunistai nušlavė iki 100,000 tautininkų Sanghajaus fronte, — sako Associated Press. — Komunistai teisingai praneša apie savo laimėjimus, negu tautininkai.

Per tris mėnesius — varšį, kovą ir balandį — Liaudies Armija sunaikino 300,000 tautininkų kariuomenės, įskaitant suimtuosius, užmuštuosius ir sunkiai sužeistuosius, kaip paskelbė liaudininkų radijas.

KINIŠKAS DUNKIRKAS
Woosung, Kinija. — Nežinia, kiek laivais pabėgo tautininkų kariuomenės, ištrūkusios nuo liaudininkų, iš Sanghajaus. Bet Woosunge kinų tautininkai nukentėjo panašų smūgį, kaip anglai Dunkirke Antraime pasauliniame kare, sako

New Yorko Times korespondentas.

Woosung miestas — tvirtovė stovi prie Whangpoo upės žiočių į jūrą, 10 mylių į šiaurę nuo Sanghajaus.

Tautininkai bandė iš Woosungo laivais pasprukti. Liaudies Armija taip užklupo juos, kad tautininkai turėjo palikti savo patrankas, tankus, "buldozerius", karinius automobilius ir kitus įrengimus.

Times korespondentas patstebti, jog ant palikty tanku ir kitų pabūklų dar tebėra užrašas: "Jungtinių Valstijų Armija."

Tautininkai mėgino sudeginti bei susprogdinti paliekamus karinius įrankius.

Visas 10 mylių kelias nuo Sanghajaus iki Woosungo taip užgrūstas tautininkų paliktais tankais, patrankomis, šarvuotais automobiliais, "buldozeriais" ir kitais amerikiniiais karo įrengimais, kad beveik negalima praeiti, sako tas korespondentas. Tautininkai, galvaturkčiais bėgdami iš Sanghajaus į Woosungą, bandė tuos įrengimus apipilti gazolinu ir sudeginti. Bet daugelis karinių automobilių patys sustojo dėl gazolino stokos.

Naujas Marshallo Plano "Eksportas"

Paryžius. — Čionaitinis Marshallo plano direktorius Boris Šiskinas paskelbė naujos rūšies eksportą — išgabent iš Italijos į užsienį daugiau kaip milijoną darbininkų per 4 metus. Sako, "reikia palengvinti Italijai bedarbių našta."

Teigiama, jog Brazilijon šiemet bus išsiųsta 17,000 italų, Kanadon 10,000, Afrikon 5,000 ir t.t. Jie daugiausiai dirbs jankių trumtams Pietinės Amerikos raistuose ir Vidurinių Rytų ir Afrikos angliakasyklėse.

Praga. — Čechoslovakijos arkivyskupas Beran uždraudė kunigams prisiekti ištikimybę Liaudies Respublikos valdžiai.

VIŠINSKIS ATMETĖ ANGLŲ-JANKIŲ PLANĄ

Pasmerkė "Tarnaujančią Naciams" Vakarines Vokietijos Konstituciją, Užkartą Jankių, Anglų ir Francūzų

Paryžius. — Sovietų užsienio reikalų ministras Andrius Višinskis atmetė Amerikos, Anglijos ir Francijos užsienių ministrų pasiūlymą prijungti Sovietų kontroliuojamą rytinę Vokietiją prie vakarinio Vokietijos ruožto, pagal Bonn'o konstituciją.

Anglai, amerikona ir francūzai padiktavo tą konstituciją savo užimtai vakarinei Vokietijai, kaip atskirai valstybei.

Ta konstitucija yra pritaikyta nacių naudai ir imperialistiniam Amerikos ir Anglijos kapitalui, — sakė Višinskis. — Bonno konstitucija užkarta, neatsiklausiant gyventojų valios: ją užgrynė tikrai reaciniai vokiečių politikieriai.

Ta konstitucija laužo Jaltos ir Potsdamo sutartis, kurios nusprendė, jog turi būti įsteigta demokratinė valdžia ištisai, nedalomai Vokietijai, — tęsė Višinskis. — Bet Bonno konstitucija ne tik skelia vaka-

rinę Vokietiją nuo rytinės. Jinai skaldo ir pačią vakarų Vokietiją į keliolika savarankiškų valstijų, tik palaidai sukeriamų į šio-rią — tokią bendrą valdžią. Tas skaldymas įgalina anglus — amerikonus pasidalinti vakarinę Vokietiją, kad lengviau galėtų vieni ir kiti viešpatuoti tam tikrose srityse.

Veto Teisė

Sovietų Sąjunga siūlė atgaivinti keturių didžiųjų tautininkų kontrolės tarybą ištisai Vokietijai, pagal Potsdamo sutartį. O ta sutartis, sako, jog kiekvienas keturių didžiųjų turi teisę vetuoti — atmesti daugumo nutarimą, taip kad visi klausimai būtų tik vienasbalsiai sprendžiami.

Amerikos, Anglijos ir Francijos dabartinis siūlymas persą, kad paprastu daugumo balsų būtų sprendžiami Vokietijos klausimai.

Višinskis i tai atsakė: — Amerikona visuomet galėtų sudaryti paprastą balsų daugumą su savo bendrais, anglais ir francūzais. Tuomet jie valdytų ir rytinę Vokietiją.

Tada visas tas kraštas galėtų būti vartojamas kaip planuojamo karo stovykla prieš Sovietų Sąjungą.

(Tas 5-me pusl.)

Gerhartas Eisleris Jau Čechoslovakijoje

Praga. — Čechoslovaku lėktuvu iš Anglijos atskrido vokiečius komunistas Gerhartas Eisleris į Čechoslovakiją.

Pirmesnėje kelionėje iš New Yorko į Lenkiją, anglų policija išplėšė Eislerį iš lenkų laivo Batory, pagal Amerikos reikalavimą. Amerika reikalavo išduot ir sugrąžinti Eislerį į Jungtines Valstijas. Anglų teismas atmetė amerikonių reikalavimą ir paliausavo Eislerį.

Dabar atvykęs Čechoslovakijon, Eisleris pareiškė: — Džiaugiuos, kad esu Čechoslovakijoje, o ne Jungt. Valstijose.

LIAUDININKŲ VYRIAUSYBĖ APRŪPINA SANGHAJŲ

Sanghaj, Kinija. — Kinų liaudininkų — komunistų vyriausybė šį mėnesį pristatys Sanghajui 70 tūkstančių tonų grūdų, riebalų ir kuro. Tie reikmenys jau plaukia miestui upe, geležinkeliais ir vieškeliais.

Amerikinės ir angliskos laivų ir lėktuvų kompanijos veda derybas su liaudine vyriausybe dėl važiuotės biznio panaujinimo.

Liaudininkai — komunistai duoda svetimšaliams lygią laisvę, kaip ir vietiniam gyventojam, sako New Yorko Times korespondentas Walter Sullivan. Bent iki šiol nėra jokios cenzūros siunčiamoms į užsienį žinioms.

Sanghajuje iš naujo atsidarė 300 bankų, kurie keičia nasmukusius popierinius tautininkų pinigus į

naujus liaudies pinigus. Liaudiniai pinigai 100 tūkstančių sykių vertingesni už tautininkų bumaškas. Taip ir apskaičiuojama, iškeičiant juos.

Generolas Čen yra kilęs iš pasiturinčių tėvų. Aukštesnįjį mokslą jis ėjo Francijoje ir buvo vienas pirmųjų Kinijos Komunistų Partijos narių.

Kariniu Sanghajaus gubernatorium ir miesto majoru paskirtas generolas Čen yi, Komunistų Partijos centro komiteto narys. Tai jo komandoje Trečioji liaudininkų armija persigrūmė per didžiausią Yangtze upę 350 mylių frontu ir užėmė sostinę Nankingą ir didmiestį Sanghajų.

ORAS. — šiltoka, dalinai apsiniauke.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911

47 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. Tel. STAGG 2-3873

President, GEORGE WARES; Sec.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Brooklyn, N. Y., per year \$8.00 Foreign countries, per year \$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months \$4.00 Foreign countries, 6 months \$4.50

Second class matter March 11, 1924, at the Post Office at
Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Gerhart Eisleris Pagaliau Laisvas!

Po ilgų ir sunkių kovų, vestų už savo ir Vokietijos darbo žmonių laisvę, Vokietijos darbininkų vadas, ilgametis komunistas Gerhart Eisleris pagaliau yra laisvas. Jam laisvėje būti teisę pripažino konservatyvus Londono teismas, — o tai reiškia uždavinį Jungtinių Valstijų reakcininkams didžiulio smūgio!

Ciaudi šiandien mūsų Ne-Amerikinis Komitetas, ciau-di prokuroras Tom Clark, ciau-di visa toji gėdą Amerikai darančioji grupė valdžios pareigūnų, besisiekusi Eisleriai palaužti sveikatą Amerikos kalėjimuose, kad jis būtų daugiau niekam netikęs, kad jis, net jei ir būtų buvęs kada nors išleistas iš kalėjimo, nebūtų naudingas savo klasei!

Eislerio dalykas, aišku, nebuvo vieno Eislerio. Tai buvo reikšmingas, liečiąs visą Amerikos visuomenę, kuri šiandien lengviau atsiduso, kai sužinojo, kad tasai vyras yra laisvas ir gali keliauti savo gimtojo šalin ir ten dirbti.

Nuo to laiko, kai Hitleris įsigalėjo Vokietijoje, Eisleris kovojo — kovojo dėl išgelbėjimo ne tik savo gyvybės, bet milijonų kitų anti-fašistų gyvybės taip jau. Jis kovojo hitlerizmą; jis buvo priverstas slapstytis ir slapstydamsis kariauti prieš žmonijos neprietelių fašizmą, vadovauti anti-fašistiniams judėjimui.

Karas jį užklupo Francūzijoje ir ten jam teko paragauti Francūzijos parduotuvę "pyrago" — žiaurios koncentracijos stovyklos gyvenimo.

Amerikos anti-fašistai dėjo pastangų, kad juo daugiau išgelbėjus iš Francūzijos koncentracijos stovyklų anti-fašistų ir pasiuntus juos į Meksiką, kuri tuomet anti-fašistams mieliai priėmė ir suteikė jiems pastogę. Eisleris buvo vienas tų anti-fašistų, kuriam pavyko išeiti iš koncentracijos stovyklos Francūzijoje ir vykti į Meksiką.

Bet vykti tiesiog į Meksiką tuomet nebuvo galima; jis turėjo vykti per Jungtines Valstijas. Kai jis čion atvyko, buvo sulaukytas. Jam buvo uždrausta vykti į Meksiką. Per vargus ir dideles pastangas jis gavo progą apsigyventi Amerikoje — apsigyventi tik kol karas užsibaigs, apsigyventi tik laikinai.

Cia Eisleris dirbo, veikė, visokiais būdais padėdamas mūsų krašto karinėms pastangoms. Čia jis sutapo su visais tais žmonėmis, kuriems rūpėjo juo greičiau nugalėti, sutruksdinti fašistinės ašies valstybes.

Kai tas buvo padaryta, Eisleris atsiduso. Jis tuojau prašė valstybės departamento, kad jam dabar leistų išvykti į Vokietiją, vykti namo, gyventi tarp savo žmonių ir padėti jiems susitvarkyti, susidemokratinti, — pradėti naują gyvenimą.

Valstybės departamentas leidimą išvykti jam davė ir viskas atrodė puiku.

Bet... štai persivertėlis Budenz paskelbia, jog, girdi, Eisleris esąs No. 1-mo komunistas Amerikoje ir jis reikia sumti. Tuojau leidimas jam išvykti iš Jungtinių Valstijų tampa atšauktas. Jis suimamas kaip "atomo bombos šnipas". Jis tuojau vedamas prie Ne-Amerikinio Komiteto. Jį tuojau čiumpa Tom Clark. Jis jau siekiamasi kišti į kalėjimą, o ne į laivą!

Na, ir šis žmogus tąsomas po teismus, po kalėjimus. Jis nusmerkiamas vieneriems metams kalėti už Ne-Amerikinio Komiteto "paniekinimą" — komiteto, kurio nencija daugumas Amerikos žmonių!...

Vėliau jis nusmerkiamas už "neteisingą priesaiką" — kitas reakcinės fantazijos išgalvotas skyimas.

Eisleris prašo, malda: leiskit mane namo, aš čia nenoriu gyventi, — mano tėvynė Vokietija.

Ne! Jis neišleidžiamas. Dar galvojama, dar klastuojama nauji žabangai šiam žmogui įkalinti!

Na, ir, suradęs progą, Eisleris, kaip tūkstančiai kitų revoliucinių darbininkų, bėgančių nuo reakcijos, pakliūva į Lenkijos laivą "Batory" ir mano, kad tuo būdu jis pateks į laisvą, demokratinę Lenkiją, o iš ten — į savo nu-mylėtąją Vokietiją.

Kur tau!

Sužino apie tai mūsų teisėtumo departamentas, sužino valstybės departamentas ir įsako Anglijos valdžiai Eislerį pagrobti laive ir sulaukyti!

Anglai pareigūnai, lenkdamiesi doleriui, atlieka piratiską žingsnį: jėga išveržia Eislerį iš "Batorio" ir laiko jį kalėjime be jokios bėlos, ryždamiesi gražinti suimtąjį Amerikon!

Naujas tarptautinis skandalas, nukreipiąs viso pasaulio akis į Londoną! "Ką darys anglų teismas, teisiąs tos rūšies bylas: pripažinti Eislerį politiniu kaliniu ir neišduos jo Amerikos reakcininkams, ar išduos?" klausiasi žmonės.

Teisėjas Sir Laurence Dunne turėjo užtenkamai politinės doros ir pasakė: Eisleris yra politinis pabėgėlis ir mes jo negalim gražinti Amerikos reakcininkams, kurie jį persekioja tik dėl to, kad jis yra komunistas...

Šitaip baigėsi ilga Eislerio kova už grįžimą Vokietijon. Tai smūgis Amerikos "demokratams", raudonbauriams, reakcininkams, besimojantiems sukišti į kalėjimus komunistus arba šiaip pažangesnius darbuotojus. Šiuos žodžius rašant, Eisleris yra Londone. Jis ren-

JONAS KASKAITIS

Už Taiką ir Saugumą!

(Tąsa)

Kelias tokio artisto, kuris ieško realizmo savo muzikoje, yra sunkus ir painus. Bet šitos sunkenybės negalima nubaityti tikrojo artisto, nes, tik pergaleidamas jas, jis tegali laimėti žmonių pripažinimą. Tik tai šituo keliu gali kompozitorius tapti tikru pažangiosios žmonijos idėjų skelbėju, — gali patapti tikru geriausių savo amžiaus idėjų pranešėju. Tik tai šitokių pastolių tėra galima dasimūti iki klasikinio mūsų laikų meno...

Praplėskime mūsų draugiskumą, pažangiųjų meno ir kultūros darbuotojų draugiskumą. Visi draugai mes esame nepergalimi. Mes sugebėsime išpildyti savo prievolę, — kaip piliečiai, ir mes išjudinsim žmonių sąmonę priešais karą, priešais barbarišką fanatizmą. Mes turim priverst karo kurstytojus pasitraukti ir nusiginkluoti. Žmonės niekad neis paskui juos.

Su ryžtingais žmonių balsais ir šūkais mes kruvoni suliejam puikų ir galingą mūsų meno balsą — už taiką ir saugumą, už demokratiją!

Nei minutei neužmiršdami karo pavojaus, mes nuosekliai apnuoginsime žmonijos nevidonų jėgas, visais būdais mes tarnausime laisvei ir pažangai. Tegul mūsų kova už taiką, už gyvenimą ir žmonišką vertybę — priešais karą, priešais mirtį ir barbariškumą, — tegul ta mūsų kova kruvoni suglaudžia ir sustiprina mūsų jėgas ir pasitarnauja tikram atgimimui ir pražydėjimui muzikinio mūsų gaidynės meno!...

Kiek tai pajėgumo ir gyvo įkvėpimo šito didžiojo muziko Šostakovičiaus kalboje! Gaila tik, kad vieta ir laikas neleidi išstai čia paduoti visos jo galingos kalbos!...

Daug dar buvo ir kitų labai idomių ir svarbių kalbų — šiame didžiuliam grožio meno skyriuje. Tai štai dar keli tų kalbų trumpiniai.

Aronas Koplandas, žymus Amerikos kompozitorius, muzikos kritikas ir rašytojas, kalbėjo, kaip svarbus būtų kultūrinis ir meninis apsikietimas tarp Amerikos ir Tarybų Sąjungos. Ir čia jis karčiai patėmijo, kaip jūliai, kaip netaktiškai elegiškai šiuo atveju Amerikos valdžia. Amerikos valdžia neseniai išmetinėjo, būk Tarybų Sąjunga atmetusi siūlymą užmegzti artimesnius kultūrinius ryšius tarp šių dviejų šalių. Ir kaip gi ji neatmes? Juk tik prieš keletą metų Tarybų Sąjunga buvo atsiuntusi čia du puikius Kijevo operos dainininkus, kaip tik šitokiam tikslui. Ir vos tik spėjo svečiai čia atvažiuoti, Amerikos valdžia jiems tuoj liepė užsiregistruoti — svetimos šalies agentais, atseit, ly-

giasi grįžti Vokietijon pirmajam pragai pasitaikius.

Gi Tom Clark dar galvoja, dar planuoja kažką daryti, bet abejojama, ar jis bepajėgs "ką nors daugiau daryti." Atrodo, per trumpas bus jo rankos.

Valstybės departamentas, kuris taipgi įkišo į šį pajų savo nagus, kaltina teisėtumo departamentą, ypatingai Tom Clark'ą, kam jis pradėjo šiuos prieš Eislerį žygius, nepatyręs Anglijos įstatymų, liečiančių tokias bylas, tokius klausimus.

Netenka nei sakyti, jog šis Eislerio laimėjimas, yra demokratinio proceso laimėjimas, demokratijos laimėjimas!

kokiais šnipais... Žinoma, artistai nepakentė tokio pažeminimo ir įžeidimo, nesiregistravo ir grįžo tuoj atgal į savo gimtąją Ukrainą. Aišku, Tarybų Sąjunga nenorėjo čia leisti artistų, kad juos čia įžeidintų visokie biurokratiški valdžios pareigūnai ir traktuotų lyg kokius šnipus.

Kazimiras Baranovičius, Bielgrado operos direktorius, kalbėjo apie smarkų grožinio meno pakilimą Jugo-slavijoje, kadangi valdžia daro didelių pastangų vystyti ir ugdyti liaudies kultūrą ir meną.

Artūras Mileris buvo šito skyriaus pirmininku. Jis yra rašytojas, autorius "Pardavėjo mirties" ("Death of a Salesman"). Iš tos jo knygos tapo sudramatizuotas teatrinis kūrinys, kurs turėjo gražaus pasisekimo Niujorke.

Truputis iš rašytojų ir spaudos leidėjų skyriaus. Šiame mokslo ir kultūros konferencijos skyrių irgi buvo tokių idomių dalykų! Bent tik iš lengvėlio kaip čia čia paminėsim.

Tauri, magnetiška Fadejevo asmenybė traukė savęs visų dėmesį. Aleksandras Fadejevas — žymus Tarybų žemės rašytojas, Tarybinių rašytojų sąjungos sekretorius, daugybės įstaigų pareigūnas.

Tarp kitko, bent keli čia vietiniai Amerikos delegatai ėmė ir paklausė Fadejevo, kaip gi ten toje Tarybų Sąjungoje kultūros dalykai, kaip ten su rašytojų kritika, nubaudimu ir įkalinimu... Fadejevas jiems gražiai apvaliai paaiškino, kad jis, kaip rašytojų sąjungos sekretorius, pažįsta asmeniskai jei ne visus, tai gerą dalį rašytojų. Kad kartais kai kurie rašytojai bei kompozitoriai, susilaukia kritikos, tai visai natūralu. Jų ten niekas kalėjimui nebruka, neapšmeižia išdavikais, kaip kad vyksta Amerikoje ta garsioji raudonbaubių ir ragangaudžių medžioklė. Tarybų žemėje niekas nekandžioja, netešioja už priklausymą partijai, o gražiai, draugiškai ir konstruktyviai pataria, ko liaudis daugiausia iš rašytojų laukia.

Fadejevas patarė taip daug nesirūpinti Tarybų rašytojų kritikavimu, kompozitorių bei artistų kritikavimu. Tokia kritika esti naudinga bet kam, kad ir pačiam Fadejevui ar Šostakovičiui ar kam kitam. Mat, Tarybų Sąjungoje tai ne taip, kaip Amerikoje. Tarybų Sąjungoje kritika paeina nuo pačių žmonių, nuo liaudies, kur vyrauja tie patys pagrindiniai požiūriai, kaip ir pačių rašytojų. Netiesa, būk rašytojas Pasternakas "likviduotas" ar kalėjimam įgrūstas, Pasternakas — Fadejevo artimas kaimynas. Jis darbuojasi užsigeles ant Šeks-pyro kūrinių, verčia juos rusų kalbon. Mykolas Zoščenko irgi sau ramiai rašy-

toja, sveikas ir gyvas ir laisvas. Jo paskutinė novelė tik pernai tapo išleista.

Mokslininkas ir rašytojas, profesorius Du Boisas (Atlantos universiteto) pasakė, kaip jis supranta laisvę ir prievartą.

—Kaip mes čia esame, mes esame priversti būti savo pilvo kalbiniais, kad net gėda mūsų mokslui ir istorijai... Didelės kliūtys, kurios mums neduoda žengti pirmyn, yra organizuota karo beprotystė ir tas netikęs paprotys nemastyti, negalvoti ir neklusyti tų, kurie galvoja... Vis dėlto mes vėl ir vėl reikalaujam laisvės šioj didžiulėj žmogaus dvasios karalystėje, kur laisvė turi teisę nevaržomai gyvuoti.

Amerikietė rašytoja ir korespondentė Agnė Smedlė, išbuvusi keletą metų Kinijoje, pasakė daug karčios teisybės apie mūsų klasišingą politiką tolimuose rytuose. Ten Amerikos politika begėdiška, nedora ir bergždžia. Ten žmonių mąsės rimtai ima "keturias laisves", net jeigu kai kurie tų laisvių autoriai ir nenori jų pripažinti.

(Daugiau bus)

ŽINIOS IS LIETUVOS

Mokslinė Medicinos Konferencija

MARIJAMPOLĖ, vas. 6 d. — Čia įvyko tarpapskritinė mokslinė medicinos konferencija, kurioje dalyvavo Marijampolės, Alytaus, Vilkaviškio ir Lazdijų chirurgai. Lietuvos TSR Sveikatos Apsaugos Ministerijos vyriausiasis chirurgas B. Zacharinas padarė pranešimą apie traumatologijos padėtį respublikoje. Apie kovos su traumatizmu organizaciją ir profilaktiką papasakojo dr. Bielskus (Marijampolė).

Pranešimą apie "skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opų etiopatogenezę ir chirurginį gydymą" padarė doc. Norkūnas, o daktaras Krdic (Alytus) — apie žaizdų supliavimo priežastis.

Ruošiasi Regatai

KLAIPEDA, vas. 6 d. — Juos jachtklubo nariai uoliai ruošiasi artėjančioms Pabaltijų respublikų jachtininkų varžyboms, kurios įvyks šių metų pavasarį Estijos TSR sostinėje — Taline. Dabar komplektuojamos komandos ir remontuojamos jachtos. Auga jachtklubo narių skaičius. Dabar klube yra 170 žmonių. Prieš 4 metus jachtklubo laivynas turėjo tik vieną irklinę burlę jachtą "Pionierius", o dabar jis turi 21 laivą, tame tarpe — 3 motorines valtis ir 1 okeaninę burlinę skūną "Raudonoji žvaigždė". Neseniai jachtklubas gavo 3 naujas burlines jachtas: "Pergalė", "Laimė" ir "Rūta".

Kilnių Pavyzdžių

VILNIUS, vasario 6 diena. — Vilniacis "Laisvės" siuvimo fabriko kolektyvas įsipareigojo fabriko lėšas vartoti taupiai, paspartinti jų apyvartą dviem dienom ir atpalaiduoti 200 tūkstančių rublių liaudies ūkio reikmėms.

Kolektyvas sutrumpina gamybinį ciklą. Tantai atpalaiduos apie 45 tūkstančių rublių apyvartinį lėšų, o sumažinant žaliavos atsargas numatoma per metus sumobilizuoti dar 90 tūkstančių rublių. 65 tūkstančiai rublių bus atpalaiduoti realizuojant užsigulėjusius gaminius. Be to, šiemet atremontuos ir pagalis ir darbą kaspinų ir sagų prisiuvimo mašina. Šie įrenginiai sutrumpins gamybos ciklą ir duos galimybę atpalaiduoti dar 3,000 rublių.

J. Klimas.

VAKAR IR ŠIANDIEN

Lietuvio ispūdžiai iš apsilankymo svetingoje Lietuva kaimyniškoje Tarybų Baltarusijoje

Rašo V. MESKAUSKAS

1944 metų liepos mėn...

Oranžiniai dulkių debesys dengia fronto kelius; jie kyla iki pat padangių, ir nemato žmogus nei dangaus, nei žolės pakelėje. Tik žmonės, mašinos ir žmonės... Sunkvežimiai, ginklai, tankai — visa tai nepabaigiama srove pasileido į vakarus. Baltarusijos vieškeliais ir takais priešas vejamas lauk.

Išvaduoti Vitebskas, Orša, Borisovas, viršum milžiniškų Vyriausybės Namų Minske jau plevėsuoja skaisčiai raudona vėliava, iškelta Tarybinės Armijos. Mūsų puolancios dalys triuškina priešą junginius, sugniaužia juos geležiniuose "katiluose", apsupa vokiečių igulas.

Tankų bokštuose, pabūklų skyduose, mašinose pasirodė įrašai: "Pirmyn, į vakarus!", "Išvaduo k i m e brangiąją Baltarusiją!"...

Minskas... Baisi griuvėsių tyla, piktžolėmis apaugę akmenys, dilgėlės, sunaikintos gatvės ir aikštės. Nematyto masto, barbariški, net sunkiai tejsivaizduojami, sugriovimai pavertė Baltarusijos sostinę rūkstančiais degėsiams.

Tylėdami žygiuoja automatininkai pro griuvėsius.

Laisvės aikštė. Gerai atsimename šią erdvią, gražią aikštę. Čia buvo gražiausi sostinės pastatai, šiame skvere mėgdavo žaisti vaikai ir kas šventadienį plačiuose jo pakeliuose išdygdavo pasakiškai spalvingi paviljonai...

Medžiai iškirsti, sulaužyta geležies tvora. Vėjas apipustė akmenis smėliu. Sugriautoje konservatorijos sienoje paprastas įrašas: "Mes atstatysime tavę, gimtasis Minske."

Niekas nematė, kas paršė šventos priesaikos žodžius — tankininkas ar automatininkas, baltarusis ar ukrainietis, lietuvis ar gruzinas. Bet visi žino, kad šis įrašas atsirado kartu su raudonąja vėliava 1944 m. liepos 3 d. prieaušryje, pirmąjį sostinės išvadavimo rytą.

Dar neišsiklaidė gaisrų dūmai, dar toli vakaruose girdėti mūsų ginklų dundėjimas, o čia, kariniame aerodrome, jau nutūpė pirmas keleivinis lėktuvas iš Maskvos. Tiesa, lėktuvas ne visai keleivinis. Iš lakūno kabinos kyšo kulkosvaidžių vamzdžiai. Atsivėrė durys ir ant išdegtos Baltarusijos žemės nusileido laipteliais žilaplaukis architektūros akademikas.

"Tai baisu, tai dar daugiau negu baisu, — senis taria šiuos žodžius giliai susijaudinęs, — aš ką tik mačiau tuos griuvėsius iš oro. Taip, griuvėsius, o ne miestą. Jo nėra. Pasiliko tik šitai — akmenys ir geležies laužas.

Akmenys ir geležis...

Praslinko kelios valandos ir sveikai išlikusiam namelyje, Karolio Markso gatvėje, architekt. akademikas trumpai pranešė Baltarusijos TSR vyriausybės nariams apie generalinio sostinės rekonstrukcijos plano metmenis. Gal būtų kurioje kitoje šalyje tai atrodytų neįtikima, fantastiška. Bet Tarybų šalyje kaip tik taip ir turi būti.

Tomis pat dienomis, kai mūsų fronto štabuose gimė pirmieji būsimosios puolimo sumanymai, architektūros akademijoje jau kilo naujų miestų, gatvių, aikščių ir gamyklų kontūrai.

Kautynėms ties Stalingradu besibaigiant, draugas Stalinas pasirašė projektą Stalingrado traktorių ir metalurgijos gamykloms atkurti. Tai buvo tos pačios gamyklos, kurių griuvėsiuose dėl vieno metro žemės dar vyko žūt-būtiniai mūšiai su priešu.

Viename Baltarusijos kolektyvinį ūkį mačiau Kalinino pasirašytą pageltusį raštą. 1940 m. šis kolektyvinis ūkis pirmasis respublikoje už puikų darbą buvo apdovanotas Lenino ordinu. O 1941 m. rugpjūčio mėn., kai vokiečių baudžiamosios ekspedicijos gaujos artinosi prie šio kolektyvinio ūkio, kai ties kiekvienu nameliu pakibo mirties pavojus, gyventojai, prieš palikdami gimtąsias vietas, pavėdė seniui — kolektyvinio ūkio valstiečiui saugoti ordino raštą. Tai buvo sunkiasias karo laikas. Ir vis dėlto jie galvojo apie ateitį. Jie grįš, jie nugalės ir vėl suklestės gyvenimas.

Ir jie grįžo. Aš mačiau šią puikią, atgaivintą žemę. Mačiau naujai pastatytą kolektyvinio ūkio gyvenvietę, plačias, vaismadžias apsodintas gatves, fermas, naują dešimtmetę mokyklą. Mačiau ir išsaugotą raštą.

Tarybiniai žmonės. Tvirti, nepalaužiami.

Atmenu vieną iš pirmųjų dienų išvadotame Kaune. Mažame redakcijos kambaryje susirinko rašytojai — frontininkai. Buvo čia ir Petras Cvirka.

Reikia parašyti knygą apie tarybinį žmogų, — pasakė Cvirka, — tokią knygą, kokios dar nėra buvę. Baltarusis, ukrainietis, čuvašas ar tadžikas, — vis vien, bet tai bus puiki knyga.

Na ir reikia rašyti, — pasakė vienas rašytojų.

Cvirka susimąstė.

Ne, ne taip, visi rašytojai turi sukurti tokią knygą, štai kaip aš galvoju.

Tarybinis žmogus... Tai jis sulaukė Dniepro tēkmę gigantine užtvanka, tai jis išiskverbė į Uralo kalnų tylą ir sukūrė ten puikias gamyklas, išstisus miestus, tai jis prakasė mūsų žemėje melynus kanalų magistralės ir savo darbu apvaisino per amžius buvusias dykumas.

Tarybinis žmogus. Tai jis pakelia savo miestus iš griuvėsių ir sukuria tai, kas didinga, ko dar nebuvo.

Tykiai, tykiai plaukia purios, ryškos elektros žibintų šviesos nušviestos snagės žemėn. Tiesa, plačia, keturiasdešimt aštuonių metrų gatvė lekia mašinos, plaukia žmonių minios. Tarp gražių gatvės žibintų stiebų — įvairiaspalvių lempučių girliandos. Iš abiejų pusių ryškiai apšviesti daugiaaukščiai namai. Ore sklinda muzikos garsai. Kiekvienoje gatvių sankryžoje yra įrengti reproduktoriai.

(Tąsa 4-me pusl.)

2 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)— Trečiadi., Birž. 1, 1949

Darbo žmogus yra laimingas tada, kada galingas, o galingas tada, kada organizuotas ir apsišvietęs. Ar jau priklauso darbo žmonių reikalus ginančioje draugijoje? Ar gavote jai naujų narių?

MOTERŲ ŽINIŲ

Kas nors iš mums mielų žmonių atidėję gyvybę už laisvę nuo fašizmo. Tačiau ateities laisvė ir taika priklausys tikrai nuo gyvųjų budrumo. Mobilizuokite žmones taikai užrašymo dienraščio Laisvės!

“Pirkite!” “Pirkite!” – Pardavimui Išstatyta Veik Visa Mano Gražioji Šalis

Važiuoju darban. Autobuse tokių, kaip aš — daug. Suslėgti, kaip silkės. Greita manęs stovinčios darbininkės rankinis maišelis kažko aštraus, gal virbalų, prikištas, mano šoną skaudina, bet trauktis nėra kur. Ties mano ausimi, skubiai ir sunkiai kvėpuodamas, tūlas keleivis karštai ausin pučia ir maniškiam kėdam kvėpavimui taktą kirkdo. Mano ranką sveria žemyn didžiausias, kaip žąsis, vietinis laikraštis, kurį tikėjau si peržiūrėti kelyje, tačiau šioje spūstyje tas neįmanoma.

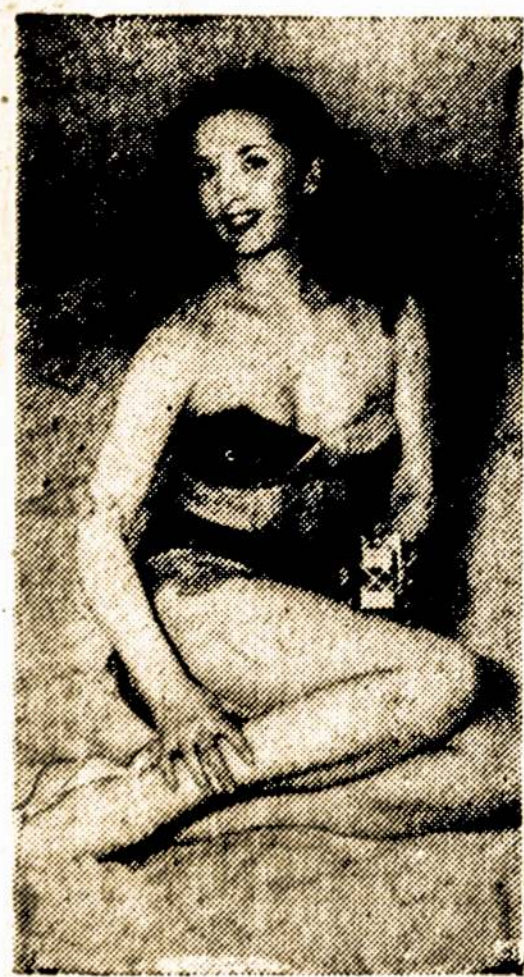
Už keliolikos stočių, pravažiavus didžiųjų persėdimų zoną, autobuse praliuosė. Atsisėdau. Atsidengiau laikraštį. Skaityti veik nėra ko, informacinio pobūdžio raštų jame gal ketvirtadalis vieno puslapio; pridėjus skandalų aprašymus susidarys viso apie pustuzinis puslapis, tačiau laikraštis turi net 126 puslapius. Kas juose?

“Pirkite!” “Pirkite!” — šaukia į mane kožnas puslapis, vienas po kito margio, stambiai, stipriai. Ko čia nebūduodama? Visoko: nuo dantims krapštuko iki dvaro ir dangorėžio.

— Argi aš nežinau, ko man reikia? — pyktin kryptelėjo mintis bežiūrint į tuos skelbimus.

Nebebuvo laiko pykti ar džiaugtis. Konduktorius šūktelėjo mūsų šapos vardą ir visi buvusieji autobuse senu papratimu, nors ir nebuvo vėlu, spraudėms skubiai lauk, pralenkinę me viens kitą šapon. Dienelė sutirpo paskuboje darbo, nebuvo laiko jokiems jausmams ar ką pagaltoti.

O komersantai vis viena supranta skelbimų — ko nors įkalbinėjimo — galią. Jei nesuprastų, nebūtų spaudoje tų skelbimų. Nebūtų nei tų skelbimų. Nebūtų nei tų skelbimų. Nebūtų nei tų skelbimų.

Rosemary Williams gauna apčiuopiamos naudos iš saulės spindulių — ji garsina tūlą tepalą “lotion” nuo apsidegimo saulės spinduliais.

čiomis mano akys paniro tuose skelbimuose gražumynuose, brangumynuose. Štai gražutis, naujoviškas šaldytuvas. Niekad savo gyvenime to neturėjau. Žiemos metu palaikome maistą kambaros vėsiaame kampe, o nesantįjį pavojuje peršalti maistą paliekame ir už durų. Ak! Būtų gera turėti šaldytuvą!

Vėl akį traukia patogi sofa, ištiesiama net į dubeltą lovą. Koks parankumas! Nereikėtų atsakyti savo lovos užkliuvus nakvynės giminei ar geram prieteliui. O gal ir atpigo? Gal? Žiūrėju kainų.

Mano uždabiu ir išteklumi apie pustrčio šimto doleriu už sofą, apie tiek pat už šaldytuvą — brangoka. O jei dar sumanyčiau dadėti sau mechaniską skalbėją, preserį, vėl po apie tiek pat dasidėtų. Visgi reikėtų. Argi viso gyvenimo darbu neužsipelniau patogumo senatvei? Mintis tikrina — taip.

Kaip su ištekliais? Priešiečių nuo ko kito nutraukti ir šiaip taip išsiversčiau, jeigu...

Mano jau veik pasirinktu pirkinius paskandino versmė abejonių, besiveržiančių mintin:

...Jeigu nebūtų to būsimos rendų pakėlimo. Kas bus, jeigu pakels kita tiek, kaip girdėti, kad daugelį jau kelia? O gal dar ir aukščiau pakels? Gal panorės visai išvaryti iš buto? Juk seniau kelis kartus norėjo rendą kelti, bet kad nesutikome, o valdžios nebuvo leista, bankierius pasiraukė, bet nekėlė. Dabar, Trumano valdžiai leidus rendas kelti, gal norės atsikeršyti?

Visgi gal šiaip taip išsiverstume... jeigu būtų užtikrintas darbas. Vienok darbas mažėja, o moterys iš darbo — pirmiausia. Ir mūsų šapoje liko tik jauniausios, vikriausios. Tik Ona ir aš, nors ir žilstėjusios, nežinia, kokių išrokavimų, užsilikome. Ar ilgam? Ona, tiesa, laimingesnė. Jos vyras jaunesnis, dar pasilaukys darbe. Bet maniškis jau iš 30 su keliais doleriais per mėnesį gaunamais iš senatvės fondo verčiasi. Aišku...

Su tuo “saugumo” gavinu greit mūsų sofa, skalbėja, šaldytuvus, preserį atsidurtų gatvėje mums pakelus rendą, o man netekus darbo.

Šiurpu pasidarė. Ne. Ne. pirsime. Ne mums tos ištaigos. Kad tik ištektume duoneles ir šio tokio stogo.

O kad taip namuką pabandžius įsigyti? Sprendžiant pagal namų pardavimui skelbimų puslapius galima daleisti, jog visus esančius Amerikoje galėtum nupirkti, jei tik išgalėtum permokėti. Kiek gi už juos nori?

Lentelinės būdukės — gaisriniai slastai — vienai

šeimai kur nors ant naujai užpiltos šiukšlėmis balos, ar kur toli nuo kelio, kur net gončas pėsčias nedabėtu, 7 iki 12-kos tūkstančių dolerių. Kelis amžius turėčiau gyventi ir dirbti su \$30 savaitei mano uždabiu, kad ta būdukė taptų neginėjama, užtikrintai mano, o ne banko, jeigu mane ištiktų nedarbas, ilgesnė liga?...

Nekvailiok apie tuos pirkinius! — išsitariau sau pusbalsiu ir apsidairiau, ar kas girdėjo mane balsiai kalbant su savimi. Tas skaitoma blogu ženklu.

Užskleidžiau erzinantį laikraštį. Bandžiau užsimiršti viską matytą, galvotą apie pirkinius, tačiau mintis tebeklejojo:

— Mano sesuo Ona laimingesnė. Juodu abu jaunesni. Vaikai paaugę, jų atsakomybė baigėsi... galėjo baigtis, jeigu...

Imu galvoti ir atsimenu, jog ir pas juos esama problema, gal dar ir rimtesnė už mano. Kuris darbo žmogus dabar neturi problemų mūsies laisvosios pramonės ir prekybos gadynėje, kuri iš visų šonų sunegalėjo.

Onos sūnus pradinį mokslą baigė dar anų depresijos laikais, bet darbo niekur negaudavo. Kaimynai buvo pradėję net tinginiu vadinti. Atėjusi Rooseveltto Naujoji Dalyba tuomet ji nuo Hooverinės republikonų pragarinės išgelbėjo, davė jam šioki tokį darbėlį. Tenai pastebėjo jo gabumus, davė jam geresnį darbą, leido daugiau pasimokyti. Gavo profesionalės srities, gerai apmokamą darbą.

Tačiau užėjo karas ir Onos sūnus išmaršavo su kitais. Armijoje jam gerai sekėsi, buvo dasitarnavęs vyresniojo karininko laipsnį ir gavęs pažymį.

Sugrįžo iš karo laimingai, bet neberado to, už ką buvo kariavęs. Neberado Rooseveltto nei jo Naujosios Dalybos, tik Trumaną su maišu tuščių pažadų. Ir rado Trumano demokratų persekiojimus stabdant reikalaujančius tuos pažadus vykinti. Dingio mano seserėčio viltis grįžti darban, vesti mylimą merginą, kurti šeimą. Savo senjojo darbo jau neberado — ji dirbo kiti, — nes įstaigose viršininkavo jau kiti valdininkai, o unijai komandavo kiti viršininkai, užėmusieji išėjusių kariauti pažangiųjų vadų vietas.

Daleistina, kad jie ir mano seserietį, politikos visai nesupratęs vyruką, pasikaitė kairiuoju — kaipgi nekairysis būtų galėjęs gerai kariauti prieš fašizmą? — samprotauja dolerio patrijotai.

Buvęs darbštus, taupus, planingas, smagus, netekęs darbo seserietis pasidarė niūrus, nepaisišis. Pradėjo gyventi su ta diena, o ką kada ir skolon. — Vis viešai nėra atėities, — atsiker-

ta jis norintiems jį pertarti.

Kartą paklausiau, dėl ko nebeatsiveda mylimosios. Atsakė:

— Teta, nors tu mane suprask! Mano N. — rimta mergaitė. O aš... ar galiu ją vesti tokiose sąlygose būdamas. Neuždirbu. O jei rasis šeima? Nematydamas progos vesti, bijau iš jos atimti ateitį, kurią jinai gal susirastų su kitu. Kad nepavirsčiau į visišką atsiskyrėlį ir bailį, kada susigriebiu dolerį, įseinu su bile kuria iš tų, kurios nesitiki, o gal ir nenorėtų su manim vesti.

Visai panašiose sąlygose nutrūko ar tolmai ateičiai likosi atidėti ir mano seserietės planai gyvenimui kurti — stoka buto, jos sužadėtinio nedarbas pastūmėjo ir juos į neturėjusius progos pradėti gyventi.

Ar dar toli iki to, kad mano “laimingoji” sesuo

Ona iš naujo turės pradėti penėti visą šeimą savo uždabiais ar sutaupomis? Ar gal vėl teks sūnų ir laukimą jį žentus išleisti į karą, kad dar kartą įrodytų nesant tinginiais, kas gali pasibaigti mirtimi kare?

Iš mūsų šeimos ir giminių gyvenimo, iš visos aplinkos man aiškėja, dėl ko Amerikos Moterų Kongreso narės apleidžia daug namų darbo smulkmenų, bet suranda laiko, nesiskūpi lėšų, nesibijo įtarimų raudonosios, kad visomis pajėgomis veikti už gausą visko visiems dirbantiesiems, už saugumą sau ir šeimai, už taiką pasauliui.

To visko atsiekimui nelikusi užtenka jų vienų pastangų. Jūs ir aš, jūs ir mano seserys ir draugės turime tame sėrą privilegijų ir prievolių. Imkime jas nuoširdžiai, pilnai ir stipriai, kad nebūtų permažai ar pervėl.

Galina.

Taikos Sparnai Semiasi Iš Mūsų Stiprybės Prieš Karą ir Mirtį

Visi grožėjosi *Baltuoju Balandėliu* — taikos simboliu, — šaukusiu mus į Patalinį Taikos Kongresą. Ar galėtume daleisti sau įsivaizduoti, kad kur nors pasaukyje randasi tokių žmonių, kurie prieš suplanus sparnelius balandį atvertę pragariškus žiaurus — durtuvus, kanuoles, nuodus, dujas, ugnį, atomines bombas?

Vienok šiandieninė mūsų gyvenimo tikrovė žiauresnė už bile kokią galima įsivaizduoti. Karo baisybės ruošiamos ir taikomos ne vienam balandėliui, bet milijonams žmonių. Ir prieš tą tikrovę vieno asmens ar kelių asmenų jėga būtų taip menka, kaip balandžio sparnai karo ugnyse. Dėl to taikos mylėtojai organizuojasi, vienisias.

Taika turi būti ne tik graži, bet ir galinga. Laisvėje ir Vilnyje, ypatingai tų dienraščių moterų skyriuose jūs jau skaitėte Amerikos Moterų Kongreso konvencijoj dalyvavusių delegatų raštuose, jog konvencija vyriausio savo veiksmu pasiskyrė ginti taiką. Skaitėte ir dar skaitysite rezoliucijas. Ir žinote, jog ši amerikinė moterų organizacija yra dalimi Tarptautinės Moterų Demokratinės Federacijos.

Toji federacija (WIDF) turi savo atstovę - patarėją Jungtinės Tautos. Čionai ji gauna pirmarankes žinias apie Taikos Žygio eigą ir per savo centrą persiunčia visiems skyriams, 56-se pasaulio valstybėse. Iš ten esančių skyrių gauna žinias apie tenyškia eigą, gauna tų šalių moterų prašymus, pareiškimus ir juos pateikia Jungtinės Tautos.

Tai tam darbui, varde visos lietuvių atstovybės konvencijoje chieagietė d. *Alie Jonikienė* pažadėjo \$100 — įdėti ir oranžinio žievės, taip palaikymui tos atstovybės Jungtinės Tautos ir tų in-

formacijų rinkimui ir persiuntinėjimo lėšoms padengti.

Užtikrinkime, kad mūsų atstovės pažadas vertas to, ko cento tame šimto dolerių! Įvykdykime jį su pervešiu! Kaip?

Kožnas moterų klubas privalėtų tam prisidėti su auka pagal išgalę. Atskiri asmenys taipgi galėtų tų svarbių darbų paremti, per savo moterų klubus ar pavieniai atsiųsdami savo auką per LLD Moterų Komitetą, 46 Ten Eyck Street, Brooklyn 6, N. Y., kuris perduos federacijai jūsų aukas ir paskelbs atskaitą.

Tuose miestuose, kur jau veikia Amerikos Moterų Kongreso skyriai, mūsų klubai po mažiau tegalės prisidėti su parama tarptautiniam centrui, nes prisideda vietos veiksmams už taiką ir kitose kampanijose. Kol kas lietuviams apgyventose kolonijose skyrių ne daug, tad visa didžiama lietuvių kolonijų galėtų atsilipti į šį moterų prašymą nors su maža auka.

Kas pastiprins taikos sparnus su parama tarptautinei moterų organizacijai?

A.

Šeimininkėms

Ši Skyrių Veda E. V.

Morkos su Oranžiais

Apie šešios morkos vieno oranžio sunka trys šaukštai cukraus, arba gali dėti mažiau cukraus ir pusę medaus vienas lemons biskutis druskos.

Perkant morkas žiūrėk, kad būtų jaunos, šviežios, tai turės, geresnį skonį. Numazgok labai gerai su šepetuku ir šiltu vandeniu, supjaustyk išilgai riekelėmis ir sumalk su mašinėle, kur mėsa mali. Gali biskutį dėti ir oranžinio žievės, taip pat lemons žievės kartu sumalti, tik neperdaug, nes ne-

Tiems Tėvams ir Vaikams Daroma Baisi Skriauda Ir Mūsų Šaliai Gėda

“Tėvas turi prigimties jam duotą teisę prie savo vaikų,” pareiškė Amerikos Civilinių Laisvių Unija, įteikdama teismui prašymą išleisti pas tėvus Armėnijos tris amerikiečių užgrobtus armenų vaikus.

Trys jaunamečiai armėnukai tapo mūsų valdinio organų pagrobti nuo tėvų 1946 metais, kuomet jų tėvas Hampartozoon Choolokian atsisakė per naturalizaciją buvusios įsigytos Amerikos pilietybės, kad galėtų sugrįžti gimtojoje Armėnijoje, kuri, kaip ir Lietuva, dabar yra tarybinė.

Choolokian’ui ir jo žmonai mūsų šalies valdžia leido išsivežti tris vyresnius vaikus, nes suprato, kad tuos jau nebepajėgs atjaikinti nuo tėvų. Bet jauniausius tris atėmė. Choolokian’as bandė bylinėtis, bet kagi reiškia eilinio darbo žmogaus ištekliai prieš galingą valstybę — jie išseko. Choolokian’as 1947 metais išplaukė Armėnijoje nebaigę bylos, be trijų mažamečių savo vaikų.

Jaunukai Choolokian’ų trys vaikai čionai likosi uždarai katalikų prieglaudoje, nors Choolokian’ai, kaip po stačiatikių, prieš tai protestavo. Prieš užgrobiną vaikų, ypatingai prieš brukimą jiems svetimos religijos, protestavo ir eilę žymių dvasiškių ir svietiškių asmenų, taipgi daugelis organizacijų. Vienok vaikai vis tebėra užgrobti ir tebe laikomi toje katalikų prieglaudoje.

Choolokian’ų įgalinti advokatai kreipėsi į vietinius teismus, kad tie isakytų atiduoti tėvams vaikus. Tiems atmetus jų prašymą, advokatai apeliavo į New Yorko vyriausio teismo apeliacinę divizioną. Tačiau ir ten tas pats.

Dabar Amerikos Civilinių Laisvių Unijos advokatai Raymond L. Wise ir Margaret K. Udell kreipėsi į visos New Yorko valstijos apeliacinį teismą su prašymu sugrąžinti Choolokian’ams jų vaikus. Organizacija savo pareiškime sako:

“Šeima yra naturalis ir pamatinis grupinis visuomenės vienetas, tad turi teisę gauti visuomenės ir valstybės apsaugą...” Atėmimu vaikų atimta nuo Choolokian’ų “naturalė, įgimta ir legalė teisė išlaikyti savo šeimą čielybėje, pakeisti savo gyvenvietę, į ką įeina ir pakeitimas šalies, ir jo teisė laisvai melstis, kame įeina teisė nustatyti religiją savo

visiems žievės skonis patinka. Sumaišyk viską kartu. Palaikyk šaldytuve pusvalandį pirm paduosiant valgyti.

Tinka prie keptos mėsos, su sūriu, ar ir šiaip galima valgyti.

mažamečių vaikų.” Žmonės, kuriems tik teko apie tą bylą išgirsti iš Amerikinio Sveturgimiams Ginti Komiteto, iš pat pradžių atėjusio baises nelaimės iš-tiktai šeimai pagalbon, kiekvieną sukrevia išgąstis. Kiekvienas klausia savęs:

“Jeigu šiandien leidžiama tokia baisi skriauda papildyti Choolokian’ų šeimai, kur užtikrinimas, kad tas pats rytoj neatstiks su mano šeima?”

Išgąstauti yra pamato — užtikrinimo nėra nei vienam, kol to užtikrinimo nėra tai armenų šeimai, nes teisės ir laisvės yra nedalomos.

“Ar jūs atsimenate, kas grobė žmonių vaikus ir vagonais gabeno iš tėvynės, kad iš jų padaryti naują žmogų? Ar mes turime sekėti tuo pačiu ‘viršžmogių’ žiauriu keliu į tą patį gyvenimo dumblyną ir pragarę?” — klausinėja tėvai.

Mums gėda, kad apjakin-ti pagiežos darbo žmonių Armėnijai mūsų valdininkai ir teisėjai leido teisėtumo organus nužeminti iki to laipsnio. Amerikinė Civilinių Laisvių Unija atlieka garbingą darbą savo ryžtu atitaistyti tą skriaudą. Lin-kėtina, kad valstijinis New Yorko teismas išneštų tokį nuosprendį, kuris atsteigtų mūsų teisidarybės garbę.

Mes, kurie suprantame tos padėties rimtumą, nors retkarčiais atsiminkime Amerikinį Sveturgimiams Ginti Komitetą, kuris atkreipė pasaulio dėmesį į Choolokian’ų vaikų už ne-laimingą likimą ir pirmutinis atėjo jiems pagalbon.

M-tė.

Today's Pattern

9008
SIZES
10-16

Užsakymą su 25 centais ir pažymėjimu formos numerio ir dydžio siųskite: Amelia Burba, 427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.

GRYNOS SAŽINĖS ŽMONĖS

Parašė P. VERSIGORA

Vertė N. ZIBERTAITE

5-26-49

(Tąsa)

Aš vaikščiojau pirmyn ir atgal krantu, kol užtikau seną bakeninką (signalizotojas laivų plaukiojamoje upėje, stantis laivams ženklus — bakenus [medines kalades, plūduriuojančias virš vandens]). Šalia jo gulėjo apie pusantros dešimties trikampių plaukelių žibintams, nurodantiems garlaiviams farvaterį.

Bakeninko padedamas, aš nuleidau plaukelį į vandenį ir iš karto pamačiau, jog bakenas negalės išlaikyti žmogaus, bet ginklus bei drabužius, gal būt, išlaikys.

Aš nusirengiau, priėjau prie bakeno drabužius, pakabinau ant žibinto savo pusautomatį, iš viršaus užvožiau šalną ir šokau į vandenį kaip tik tą minutę, kai vokiečių automatininkai jau artinosi prie kranto. Stumdamas tą savotišką plaukelį, aš plaukiau vis toliau ir toliau. Mano pavyzdžiu pasekė ir gydytojai. Greitai bakenų pritūko, kažkas šoko į vandenį su lenta. Tuo tarpu nuo kranto prasidėjo apšaudymas, pradžioje iš automato, paskui, matyt, attempė minosvaidžius, — minos ėmė kristi į vandenį, ir jų sprogimai kurtinamai skambėjo ausyse.

Aišku, vokiečiai būtų išsaudę visus plaukikus, bet mus išgelbėjo greitai tirštančios sutemos. Keli žmonės vis dėlto buvo sužeisti ar net nušauti. Sužeistas pagyvenęs gydytojas, irkludamas viena ranka, ėmė grimzti. Aš norėjau jam padėti, priirdamas savo plaukelį arčiau: ... Tuo metu dar viena automato serija suiraižė vandenį, ir jis, metęs priešintis, bet dar tebesilaikydamas ant vandens, tarė: "Nereikia... gelbėkitės pats, kolega..." ir užtraukė senovinę tradicinę rusų studentų dainą:

Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus
Jis lėtai panirio į vandenį, anksčiau, negu aš spėjau prie jo priplaukti.

Kai banga išmetė mane į krantą, buvo jau tamsi naktis. Jei man kas nors prieš karą būtų pasakęs, kad aš tapsiu kariškiu, aš būčiau labai nustebęs; o jei būtų pasakęs, kad aš perplauksiu Dnieprą, aš būčiau nustebęs dar daugiau. Ir vis dėlto Dnieprą aš perplaukiau. Tiesa, su nuostoliais: banga nuplovė nuo plaušto mano palaidinę, o su ja ir paskutiniuosius ryšius, jungiančius mane su praėjusiu inteligentiniu baltarankio gyvenimu: dešinėje kišenėje buvo raudonas liudijimas su nuotrauka, kur buvo pažymėta: "Šio liudijimo savininkas, kinostudijos režisierius..." ir kairėje kišenėje — du parkeriai.

Aš gulėjau pakrantės smėlyje apie valandą. Širdis plakė labai smarkiai, aš negalėjau paeiti nė žingsnio. Palengva man ėmė grįžti jėgos, ir staiga aš pajutau apmaudą — man buvo baisiai gailla dviejų parkerių. Aš pasikėliau ant alkūnių, pažvelgiau į mėnulio apšviestas savo kojas. Kojų pėdas švelniai laizė Dniepro banga — aš tai jautau, bet kojos buvo svetimos: ilgos, liesos, aštriai riogsančiomis į viršų kelių girnelėmis. Tik pažvelgęs į nuoga įdubusį pilvą, aš supratau, jog visa tai priklauso man, ir kojos man atrodė svetimos tik dėl to, kad aš labai suliesėjau per tas dienas, nusikratęs talingojo meto bereikalingais taukais. Aš nusijuokiau ir, lengvai pakilęs, nuėjau į meldus. Lėtai ėmiau selinti krantų tą kryptimi, iš kur buvo girdėti balsai. Ten, pakrantės kaime, šaukdamas vienas kitą, rinkosi kovotojai, beieškodami savo dalinių bei grupių.

Tai buvo mano dvidešimt šeštoji karo diena.

Dvidešimt penkias paras, beveik be atvangos, aš buvau ugnyje. Iš mano būrio, kuopos ir bataliono, kuriems aš vadovavau, maža teliko gyvų.

Skverbdamasis per meldus, aš galvojau: "O vis dėlto kareivio laimė mano pusėje. Žiūrėk, taip galima kariauti visą mėnesį, o gal net ir daugiau." Tuo metu suaidėjo trys šūviai, ir minos viena po kitos sprogo melduose. Vieną iš jų nukrito arti. Aš pajutau smūgį kojon ir griuvau ant šono. Man pasirodė, kad visai nutraukė koją. Kažkas mane stipriai nudegino; pačiupinėjau keli, jis buvo

sveikas. Pirmas išgastis dėl sužeidimo buvo dingęs, bet aš pamačiau savo kraują ir pagalvojau: "Štai, niekad neverta girtis." Mintys, dingtelėjusios prieš tuos šūvius, pasirodė man kaip šventvagystė. Žaizda buvo aukščiau kelio. Aplinkui, melduose, nė gyvos dvasios. Teko gulėti iki ryto. Aš pasidariau sau iš diržo žiužį, persirišau koją, truputį užsnūdau. Ausiant, apžiūrėjęs žaizdą, aš pamačiau, kad ji nėra taip baisi, kaip pasirodė man naktį. Aš atsistojau, pasiremdamas šautuvu, ir nukiūtinau kaimo link. Kojoje kažkas labai aštriai rėžė. Aš sustojau, atrisau koją, paknibinėjau žaizdoje ir suradau kysančią skeveldrą.

Tik žymiai vėliau, partizanų gyvenime, aš gavau pirmąsias kareivio medicinos žinias: sužinojau, kad pasauly egzistuoja rivanolis, chloraminas ir margancovka, kad egzistuoja paprastos ir ane-robinės infekcijos; sužinojau, kad sužeistoj gyvybė ir jo ligos eiga priklauso nuo pirmosios medicininės pagalbos. Bet toje padėty aš ir šiuo atžvilgiu buvau visiškai bejėgis žmogus. Skeveldra man trukdė. Sukandęs dantis, įsikandęs iš skausmo lūpą, aš užkabinau skeveldrą durtuvu ir ištraukiau ją iš žaizdos. Persirišau koją ir nukiūtinau į kaimą, o po to į sanitarinį punktą, kur man buvo suteikta jau tikroji sanitarinė pagalba.

Sanitariniam punkte man teko praleisti keletą dienų.

IV

Taip staigiai ir apmaudingai pasibaigė pirmasis mano karinės karjeros periodas.

Žaizda pasirodė lengva, organizmas greitai atstatė jėgas ir po mėnesio aš buvau iškomandiruotas į Pietvakarių fronto štabą, į vadovybės sąstato atsarginę kuopą.

Mūsų vadų, iš viso buvo keli šimtai vyrų — pradedant majorais, baigiant jaunesniaisiais leitenantais, žmonių su dar neišsivėdinusiais nuo liginės kvapo drabužiais ir su tuščiais dėklais prie šonų.

Tai atsitiko netoli Prilukų. Praslinkus kelioms dienoms po mano paskyrimo prie rezervo kuopos, aš sužinojau, kad ši kuopa, lygiai kaip ir Pietvakarių fronto štabo dalis, yra apsupta. Pasirodė, vokiečiai numetė desantą tuo metu, kai mes buvome pakeliui į Lubno miestą. Su desantu vyko kautynės, bet mieste prasidėjo panika. Aš pasiglavau bėgantį pabalnotą arklį, mano draugas — antrą. Mes pasukome iš didžiosios gatvės ir skersgatviais pasiekėme mašinų - traktorių stotį, esančią už dviejų kilometrų nuo miesto. Po to mes šuoliais atlėkėm prie pervazos geležinkelio, smarkiai bombarduojamo "Junkersų". Pavakare mes vėl grįžome į miestą: kelias atgal buvo taip pat atkirstas.

Gyventojai lindėjo rūsiuose, nebuvo ko pasiklausti, ar yra vokiečių mieste ar ne. Mes jojome žingine šaligatviu. Arklių pasagos skambiai laizė Dniepro bangą — aš tai jautau, bet kojos buvo svetimos: ilgos, liesos, aštriai riogsančiomis į viršų kelių girnelėmis. Tik pažvelgęs į nuoga įdubusį pilvą, aš supratau, jog visa tai priklauso man, ir kojos man atrodė svetimos tik dėl to, kad aš labai suliesėjau per tas dienas, nusikratęs talingojo meto bereikalingais taukais. Aš nusijuokiau ir, lengvai pakilęs, nuėjau į meldus. Lėtai ėmiau selinti krantų tą kryptimi, iš kur buvo girdėti balsai. Ten, pakrantės kaime, šaukdamas vienas kitą, rinkosi kovotojai, beieškodami savo dalinių bei grupių.

Tai buvo mano dvidešimt šeštoji karo diena.

Dvidešimt penkias paras, beveik be atvangos, aš buvau ugnyje. Iš mano būrio, kuopos ir bataliono, kuriems aš vadovavau, maža teliko gyvų.

Skverbdamasis per meldus, aš galvojau: "O vis dėlto kareivio laimė mano pusėje. Žiūrėk, taip galima kariauti visą mėnesį, o gal net ir daugiau." Tuo metu suaidėjo trys šūviai, ir minos viena po kitos sprogo melduose. Vieną iš jų nukrito arti. Aš pajutau smūgį kojon ir griuvau ant šono. Man pasirodė, kad visai nutraukė koją. Kažkas mane stipriai nudegino; pačiupinėjau keli, jis buvo

(Daugiau bus.)

Jungtinių Tautų Generalis Seimas 26 balsais prieš 15 atmetė rezoliuciją, kuri siūlė demokratinėms valstybėms apsieikti su fašisto Franco Ispanija ambasadoriais ir ministrais, tuomi atidarant duris įsileisti ir Franco į Jungtines Tautas. Franco Ispanijos atstovas Maques de Santa Cruz (viduryje) kalbasi su jam priitarusiu Victor Khoury iš Lebanon ir su Ato Teague iš Tesfaie iš Etiopijos. Tarp išstojusių prieš Franco buvo J. Alvarez del Vayo (apatiname paveiksle, iš kairės) ir Alvaro Albernez, atstovai ispanų valdžios tremtyje, ir Louis Nervo, Meksikos delegatas Jungtinėse Tautose.

Vakar ir Šiandien

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

Minskas. Minskas, baigiantis 1948 metams ir 1949 metų išvakarėse.

Miestas skendi plakatuose ir lozunguose. Jis ruošiasi šventėms. Žmogus, nebuvęs čia daugiau kaip metus, nepažins Minsko. Uralo marmuru ir bronzos sietytais papuošta nauja geležinkelio stotis, nauja magistralė, nauji milžiniški pastatai...

Nauja, nauja, nauja. Nieko seno. Jo ir nebuvo išlikę.

Lenino vardo bibliotekos skaitykloje užimtos visos vietos už staliukų. Studentai ir mokslininkai, inžinieriai ir darbininkai, moksleiviai ir kariai.

Daugelio jų krūtines puošia ordinarai, Tėvynės karo partizanų medaliai, apdovanojimai už darbo žygius. Jie kovojo dėl Tėvynės. Dabar jie atstato ją, kuria nuostabių dalykus.

Vakar jie buvo kariai, šiandien jie yra didžios valstybės statytojai.

Bibliotekos direktoriaus kabinete kabo lentelė. Joje pažymėti tik skaitmenys. Iki revoliucijos Baltarusijoje nebuvo nei vienos masinės bibliotekos. Dabar masinių bibliotekų knygų fondas siekia 4,5 milijono tomy — tai yra daugiau kaip pusė visų masinių bibliotekų knygų fondo carinėje Rusijoje. Iki revoliucijos Baltarusijoje nebuvo išleista nei viena brošiūrėlė baltarusių kalba. Dabar čia leidžiami 9 respublikiniai laikraščiai, 11 sritinių, 174 miestų laikraščiai ir 7 žurnalai.

"Mes atstatysime tave, gimtasis Minske"... Dar didingiau kyla atmintyje šis paprastas įrašas konservatorijos griuvėsiuose. Didelis, šviesus pastatas Laisvės aikštėje. Fortepiono klasė. Prie rojaliau jaunutė mergaitė. Susipažįstame. Dar neseniai ji gyveno su savo motina viename Poles-jės kaime, mėgo muziką,

dalyvaudavo mokyklos vakarėliuose. Dabar Elena Groševa viena iš talentingų konservatorijos pianisčių. Vyriausybė Groševų šeimai davė Minske butą, rojalį. Jaunoji pianistė dalyvaus koncerte Baltarusijos TSR trisdešimtmėčiui pažymėti.

Tarybinio žmogaus likimas. Jis yra neatskiriama nuo gyvenimo, nuo visos mūsų galingosios šalies alsavimo.

Iš griuvėsių iškilo Baltarusijos miestai ir sodžiai, laudis sukilo dirbti didžius žygius stalininiam penkmetyje.

Hitlerininkai išbraukė Baltarusiją iš savo žemėlapių ir geografinių vadovėlių. Jie degino ir išniekino Baltarusijos žemę. Jie sugriovė puikius pastatus, teatrus, bibliotekas, degino knygas, kirtu sodus, naikino parkus. Bet žmonės, tikri tarybiniai žmonės, tebe-gyveno. Gyveno ir kovėsi, kovėsi ir nugalėjo.

Baltarusijos sostinė ruošiasi didelei šventei. Iškilmingai žėri vėliavos viršum didžiųjų Vyriausybės Namų. Tai šešiolikos sąjunginių respublikų, didžios ir nenugalimos tarybinės valstybės šešiolikos artimų ir lygių seserų, vėliavos.

Praėjus gatvę, aikštėje prieš Vyriausybės Namus stovi eglutė. Tikra, didelė eglutė. Rūšiomis karo dienomis po plačiomis jos šakomis gal būt rado prie-globstį baltarusių partizanai, gal būt, ji artį matė kruvinas kautynes...

Eglutė skendi šviesoje. Tūkstančiai spalvotų lempučių, žaislų, šviesių žvaigždžių, dovanų.

Aidi muzika, sklinda baltarusių dainos garsai. Nesibaigiančia srove plaukia žmonės į aikštę. Minskas, 1948 m. gruodžio mėn.

Istanbul, Turkija. — Jau tris dienas turkai dešimtimis tūkstančių demonstravo prieš Graikijos monar-chistus.

Philadelphia, Pa.

Philadelphijos Lietuvių Moterų Klubas susirinkimas įvyko gegužės 19 d., 735 Fairmount Ave. Narių atėjo mažai, nes ir negalima tikėtis daug, kada susirinkimai įvyksta šokišiais vakarais. Daug draugių dirba dienomis svetur, tai, kaip matyti, nenori beišeiti iš namų vakarą. Užrašų raštininkė perskaitė tarimus vasario mėnesio — praėjusius du mėnesius susirinkimai neįvyko, nes vis supuolė po du susirinkimus sykiu, tad mes saviškį vis turėjom palikti ant toliau.

Nusitarėm turėti draugišką išvažiavimą birželio mėnesį, pagal valdybos nuostatus. Kur tas įvyks, vėliau bus pranešta per dienraštį Laisvę.

Draugė H. Merkienė išdavė gražų raportą iš dailės parodos, atsibuvusios Kultūriniam Centre, Brooklyne — Richmond Hill, N. Y. Draugė Merkienė buvo komisijoje sykiu su kitomis draugėmis, kad surinktų piešinių, mezginių ir kitokių rankdarbių ir pristatytų į vietą parodai. Matytis, tik viena Merkienė atlaikė mūsų Philadelphijos Moterų Klubą vardą.

Iki draugiško pasimatymo sekančiame išvažiavime! Klubietė.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Pas Pasvaliečius

PASVALYS, vas. 8 d. Praėjusių metų vidurvasaryje 14 Pasvalio valsčiaus, Talačonių apylinkės darbo valstiečių šeimų susibūrė į kolektyvinį ūkį. Žiemkenčių sėja buvo pirmasis jų kolektyviai atliktas darbas. Ji praėjo organizuotai. Dabar šio kolektyvinio ūkio valstiečiai stropiai ruošiasi pavasario laukų darbams. Vasarą rojui sėkla jau supilta ir išvalyta. Baigiamas remontuoti ūkiškasis inventoriuzas.

K. Armonas.

★ ★ ★

Idomi Paskaita

ANYKŠČIAI, vas. 8 d. — Apskrities valsčių centruose ir apylinkėse dažnai skaitomos paskaitos apie tarptautinę padėtį. Šiomis dienomis Anykščių kultūros namų salėje buvo skaitoma paskaita "Apie padėtį Kinijoje." Šios paskaitos, kurią skaitė partijos apskrities komiteto propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas Čikinas, su dideliu susidomėjimu klausėsi daug anykštiečių.

J. Pumputienė.

★ ★ ★

Pastatyta Grūdų Džiovykla

PLUNGE, vas. 8 d. — Neseniai užbaigta trijų aukštų grūdų džiovyklos statyba. Džiovykla turi modernius įrengimus. Ji kasdien išvalo didelius kiekius grūdų.

R. Lankauskas.

Dienraščio LAISVĖS Didieji Piknikai

Iš anksto rengkitės dalyvauti didžiuosiuose savo dienraščio paramai piknikuose

CLIFFSIDE PARK, N. J.

Piknikas įvyks sekmadienį

BIRŽELIO 5 JUNE

Rudan's Park

207 Walker St., Cliffside Park, N. J.

DIDŽIOJO NEW YORKO APYLINKĖ

Piknikas įvyks sekmadienį

LIEPOS 3 JULY

Klaščiaus Clinton Park

Betts ir Maspeth Aves., Maspeth, L. I., N. Y.

BOSTONO APYLINKĖ

Piknikas įvyks sekmadienį

LIEPOS 3 JULY

Vose Pavilion Park

Maynard, Mass.

HARTFORD, CONN.

Įvyks sekmadienį

RUGPJŪCIO 14 AUGUST

Light House Grove

East Hartford, Conn.

DETROIT, MICH.

MOSŲ DIENYNAS

Šiomis dienomis generalis prokuroras Clark paskelbė, kad New York grand džiurė turi savo žinioj apie 900 sveturginių ypatų, kurios bus iš šios šalies deportuotos.

Tai į ką pavirsta mūsų šalyje "demokratija," kad jau laisvo, demokratinio nusistatymo sveturgimiams - nepilietiams nebus vietos, o tuomet pat kartu dešimtimi tūkstančių atsigaubė D. P. iš Vokietijos, kurių tarpe labai

Cliffside, N. J.

Cliffsideiečiai kviečia mus į savo gražų pikniką, kuris įvyks sekmadienį

Birželio 5 June

Pelnas nuo šio pikniko yra skiriamas paramai dienraščio Laisvės.

Pikniko vieta: Rudan's Park

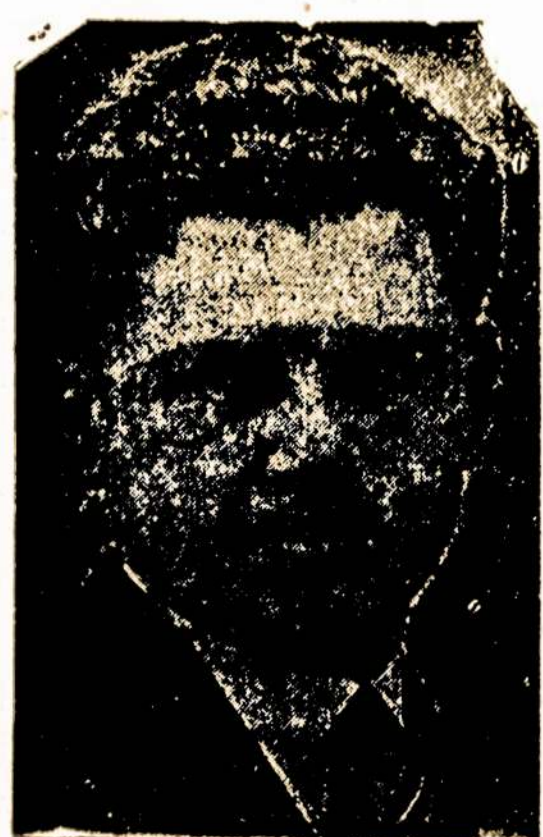
207 Walker St.,
cor. Palisade Ave.,
Cliffside Park, N. J.
Cliffside, N. J.

Cliffsideiečiai yra vaišingi žmonės. Jų parengimai visada linksmūs, Brooklyniečiai ir iš New Jersey valstijos traukime į pikniką pas cliffsideiečius.

Piknikas prasidės —
1-mą val. po pietų.
Gera Muzika Sokiama.

CHARLES J. ROMAN

Laidotuvių
Direktorius

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksimė modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermininė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Poplar 4110

August Gustas BELTAIRE FLORIST

Lietuvis Kvietkų Pardavėjas

6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(Kampus 68th St.)

Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite: SHoreroad 8-9330

Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių buketą ar vainiką, ko jūs reikalausite.

Specialistai Pritaikymui

Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams

Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home, INC.

354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory

LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS

Telefonuokite dieną ar naktį
EVergreen 7-4774

Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems prakilnuose namuose be ekstra išlaidų.

Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimui ir parūkymui.

Asmeniškai aptarnavimai suteikiama šeimoms su lyg pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

daug yra atvirų hitlerininkų. Atrodo, kad piliečiai turės smarkiau veikti per Civilių Teisių Kongresą apgynimui demokratijos.

Tik gaila, kad kol kas pas mus lietuviai nedaug šiai svarbiai organizacijai padeda. Pavienio duoklė tik \$1 į metus. Kiekvienas progresyvis gali ją sumokėti. C.R.C. atlieka milžiniškus darbus.

Pašalpos reikalais jau keli mėnesiai, kaip eina rietenos tarpe miesto viršininkų. Žinoma, kad randasi tokių, kurie turėdami ryšių su miesto politikieriais gauna pašalpos neteisingai. Iškelta, kad Rozel Wybrant pašalpą gavo per 17-ą metų, nes jis buvo nuolatinis progresyvių piliečių priešinys.

Mr. G. Edwards, kuris šį rudenį kandidatuoja į miesto majoro vietą, mano, kad tokių yra gal tik apie 4%. Kiti žmonės gauna pašalpą, kuriems ji reikalinga. Žinoma, tie reikalai būtų geriau sutvarkyti, jeigu miesto valdžioje būtų ištikimi ir demokratiniai piliečiai. Todėl, būsimuose rinkimuose balsuokite už tuos kandidatus, kuriuos patars Piliečių Komitetas.

Michigan Consolidated Gas, Detroit Edison Electric ir Michigan Bell Telephone pakeičia kainas už elektrą, telefoną ir gasą. Mūsų miesto valdininkai iki šiol vedė šiokią tokią kovą prieš pakėlimą kainų. Bet vėlesniu laiku didelė didžiama miesto tarybos narių pakeitė savo nusistatymą.

ma. Priešinosi kainų pakėlimui tik G. Edwards ir E. D. Conner.

Reikia, prisis brangiai apmokėti už tai, kad pereitais rinkimais išrinkome tokius žmones, kuriems rūpi turčių pelnai. Todėl ateinančiais rinkimais balsuokite už Progresyvių Partijos kandidatus, kuri kovoją prieš kainų pakėlimą. Progresyvių Partijos yra ir lietuvių klubas; įsirašykite į jį, padėkite jam.

Gerai gyvuoją Detroito Lietuvių Klubas, kuris turėjo savo namą 4114 W. Vernor. Norėta padidinti namas dar perkaant šalimai nuosavybę, bet paaiškėjo, kad sulyg miesto patvarkymų nebus tas galima padaryti.

Todėl klubas išrinko komisią iš P. Molio, J. Nausėdos ir J. Dantos patyrinėti dalykus. Komisija ištyrus dalykus pasiūlė direktoriams parduoti senoj vietoj namą. Klubas taip ir padarė — pardavė namą ir dar uždirbo.

Politics.

Philadelphia, Pa.

MIRĖ

Gegužės 16 d. mirė Vincas Danielius, 78 metų, narys Lietuvių Muzikalo Namų B-vės ir Lietuvių Republikonų Pagelbinio Klubų. Gyveno 3224 Tilton St. Palaidotas gegužės 21 d. Išganytojo kapinėse. Vėlonis Vincas iš Lietuvos paėjo Skirsnemunio parapijos, Raseinių apskrities. Šioj šalyj išgyveno virš 50 metų. Liūdėsioj liko sūnai Vincas ir Jonas, seserys Elena Bilikevičienė ir Monika Januškevičienė. Laidotuvių direktorius Juozas V. Balinskis.

Gegužės 22 d. mirė Liudvika Laudanskienė, senyva moteriškė, gyveno 4752 Stiles St. Palaidota 27 d., Oakland kapinėse. Iš Lietuvos paėjo Jurjonų kaimo, Kelių parapijos, Telsių apskrities. Amerikoj išgyveno 38 metus. Sirgo apie 6 metus. Jos dukrė Marijona ir žentas Antanas Dambauskas gražiai sergančią prižiūrėjo, nors ir daug nesmagumų teko pergyventi. Laidotuvių direktorius Charles J. Roman (Manauskas).

Reporteris.

Phoenix, Arizona. — At-rasta penkios naujos uraninio kasyklos. Uraniumas yra atominių bombų medžiaga.

PRANEŠIMAS LAWRENCE, MASS.

Išanksto pranešame, kad Literatūros Draugijos 7-tos Apskrities piknikas įvyks birželio-June 19 d., Maple Park, Lawrence, Mass. Visos apskrities kuopos pasirūpinkite, kad jūsų nariai dalyvautų šiame piknike. — Komisija. (126-7)

HARRISON-KEARNY, N. J.

LLD 136 kuopos susirinkimas įvyks birželio 3 d., 7:30 v. v., toj pačioj vietoj, kai visada.

Draugai, malonėkite visi susirinkti laiku, nes turėsime daug svarbių reikalų apspavstymui.

Taip pat žinokite, kad pagal konstituciją laikas baigiasi, o dar vienas kitas draugas nėra užsimokėjęs metines duokles. Tad ateikite ir užsimokėkite. — V. Z. (127-8)

J. J. Kaškačiaus, M. D.

530 Sumner Avenue,
Newark 4, N. J.
Humboldt 2-7964

F. W. Shalins (SHALINSKAS)

Funeral Home

84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway

WOODHAVEN, N. Y.

Sutelkiam garbingas laidotuves

\$150

Koplyčias sutelkiam nemokamai visose dalyse miesto.

Tel. Virginia 7-4499

Prezidentas Trumanas nusiplauna rankas dėl savo rinkiminių pažadų veteranams. Atėjusiems pas jį Amerikos Veteranų Komiteto narius jis aiškina, būk jis negalėjęs veteranams parūpinti namų tik dėl to, kad senate esą "perdaug Byrds'ų." Jisai tuomi krimtelėjo savo politikos artimam prieteliui Virginijos demokratui senatoriui Harry Byrd, kuris kritikavo Trumaną už išleidimą "perdaug pinigų administraciniam reikalams."

Montreal, Canada

VESTUVIŲ POKYLIS

Gegužės 14 diena buvo laiminga dėl J. Spaičytės ir St. Rimkeikos, nes tą dieną įvyko juodviečių vestuvių pokylis, Vytauto Klubu svetainėje. Vestuvės buvo didelės ir gražios. Svečiai labai gražiai priimti ir pavaišinti, o atsilavinimui už tai, jie jaunuosius apdovanojo labai gražiomis dovanoms.

J. Spaičytė yra progresyvių tėvų dukrelė, jauna amžiumi, o jos išrinktas yra vienas neseniai atvykusių iš Vokietijos.

Linkiu jaunavedžiams ilgo ir laimingo gyvenimo!

SUSIZIEDAVO

Kelios savaitės atgal, susiziedavo Ona Kleiziūtė (Nadeau) su Juozu Sliku. Jų vestuvės įvyks apie rudenį. Susiziedotiniai abu yra pažangūs. Drg. J. Slikas yra nenulstantis, geras rėmėjas progresyvio judėjimo.

Gegužės 17 d. širdies pasižadėjimus padarė — susiziedavo Albertas Norkelūnas su Ona Tamulyte, viena iš neseniai atvykusių lietuvių iš Vokietijos. Kada jų vestuvės įvyks, neteko sužinoti.

Linkiu sužadotiniams daug laimės jų gyvenime!

MOSŲ LIGONIAI

Šią žiemą ir pavasarį nemažai žmonių įvairi šalčio liga prikamavo. Tai gripas, tai plaučių uždegimas ir kitokios panašios ligos, ne vieną paguldė kelioms savaitėms į lovą. Pastaruoju laiku jau ne pirmą kartą šiais metais didelis gripas buvo pagavęs d. Mike Martusevičių. Tikiau, kad šinos žodžius skaitant ligonio sveikata bus žymiai patamsi.

Gegužės 14 d. pasidavė ligoninė d. J. Juškevičius, kuris turės pergyventi "goiterio" operaciją. Jis jau iš ankščiau nesijautė gerai, ir ši liga jį seniai kankina, tik gaila, kad šią ligą daktarai tik dabar atrado. Jis guli Royal Victoria ligoninėje, privatiniam kambarėje, todėl norintieji atlankyti visuomet gali rasti galimybių, nes lankymo laikas neapribuotas.

Jau labai ilgai sunkiai serga drg. Vaina. Jis, rodos, serga plaučių uždegimu. Kur ligonis randasi, neteko sužinoti.

Kelios savaitės atgal susiziedė pirmą drg. Kazėnienė, neseniai mirusio J. Kazėno našlė.

Pora savičių atgal užsipuodino su konservuotu maistu P. Petrauskas, Juozo Petrausko brolis, kuris dar neseniai atvykęs iš Vokietijos.

Visiems ligoniams linkiu greitai pasveikti.

Korespondentas.

Seattle, Wash.

VISKO PO BISKI

Nors jau daugiau kaip mėnuo kaip čia įvyko stiprus žemės drebėjimas, bet mažai kas atitaisyta, ypač ten, kur žemė smarkiau sukrėsta ir senesnių pastatų sienos išgriuvo, kaip tai: mūsų valstijos sostinėstijj Olympia. Paties miesto viduryje veik visos blokų pastatų sugriauta.

Nuovykus į patį sostamiestį matosi trijų aukštų Insurance Building, labai sužalotas. Kliuvo ir pačiam kapitolijui ir prie sugriautos pusės žmonių artyn neprileidžia. Karūnos spalva pasikeitė iš karūna į šoną kryptelėjusi.

Kiti pastatai kiek mažiau pažeisti, išskyrus apskrities teismabūtį.

Žemės drebėjimas neplatų ruožta apėmė. Rytinės pusės valstijos visai nekliaudė ir žmonės neįtaria, kas vakarinėje dalyje atsitiko. Mat, arčiau prie jūros žemė suvirpa gan drūčiai.

I mūsų valstiją vis daugiau atsibeldžia Lietuvos pabėgėlių-dipukų. Vienas lenkų tautybės ūkininkas per tam tikrą įstaigą pareikalavo darbininkų ir manė, kad gaus savo tautybės žmones, bet, jo nelaimė, jis gavo lietuvių, su kuriais negali susikalbėti. Lenkas pažinojo vieną lietuvi, tai atvažiavo ir prašė pagalbos susikalbėjime. Kadangi tie lietuviai save stotasi didesniais ponais už lenkus, tai kada kas jiems nepatinka, jie ir neina dirbti.

Kada mūsų lietuvis susitiko su dipukais ir paklausė, kodėl jie neina dirbti, tai gavo atsakymą: — Mes būdami Lietuvoje niekadoms nedarbo, nes kiti mums dirbo.

Mat, fašistėliai manė, kad jie to ūkio ponai-valdonai, nes kada čia važiavo, tai jiems sakė, kad Amerikoj gaus žemės ir dar geriau gyvens negu Lietuvoje. Apsiriko dipukai. Jie gaus kada žemės, bet ne daugiau kaip 6 ar 7 pėdas.

Toliau skundėsi, kad sunkiai turi dirbti, bet užmokes-tis menka. Perkalbėtojas paklausė, kodėl negrįžti Lietu-von? Jie atsakė: — Mes Lietu-vois neturim. Rusai atėmė iš mūsų Lietuvą.

Dipukas klausė mūsų lietu-vio — Kaip ponas jaustumeis, jeigu tavo locną žemę atiduotų bernams? Tai taip atsitiko su mano žeme, kurios turėjau 300 akrų. Ne tik žemę išda-lino, bet ir inventorių ir gy-vulius ir ant galo čėbatas at-davė bernams, o mes vaikščio-jom basi. Tai dabar tu bąsas vaikščioiok.

Toliau dipukas išsireiškė, kad Vokietijoje buvęs viršininku vieną lietuvių koncentracijos kempė. Aiškiai galima suprasti, kas per pauksčiai minimi asmenys.

Pas mus čia, Seattle, tarpe

lietuvių yra jaučiamas didelis apgailėstajimas d. M. Baltrušaičio, nelaimingos ligos prispausto. Mes taip buvome giliai įsitikinę į M. Baltrušaičio veikimą, kad dabar be jo mes ir nežinome nei kaip, nei ką turime daryti. Jis būdamas sveikas visus reikalus vedė nuosirdžiai ir mums tada niekas nerūpėdavo — nei parengimai, nei piknikai, nes Motiejus taip gambiai galėdavo vesti, kad tekdavo tik nusistebėti šio darbo.

Aš reiškiau giliausią užuojautą draugams Baltrušaičiams ir Motiejui linkiu atgauti sveikatą.

F. Kavaliauskienė.

Norwood, Mass.

Onos Kruciūnės-Kurulytės Prisiminimai

Dar taip neseniai Tu maloni buvai, Bet per greit užgesai Ir visus palikai.

Buvai tokia linksma Ir sveikatoj tvirta, Palikai tik kapą Iš smėlių supiltą.

Tai skaudu ir graudu, Tankiai verksmas ima, Bet nēr ką daryti Prieš tokį likimą.

Kurie tiktai gimsta, Anksčiau ar vėliau

Gamta, mat, nei vieno Tokio neužmiršta.

Visi ten nueisim, Kur ilsis Onutė, Nešvies ir mums Amžinai saulutė.

Motina žemelė Mus visus priglaus, Ten rūpesčių, skausmų Širdis nebejaus.

"Išsėkis, Onute, Ramiai amžinai," Taip atsidūsta Tavo gentys ir draugai.

Gailutis.

New York. — Praeitės savaitės pabaigoje dikčiai pasmauko žemyn pramonių šerai Wall Stryte.

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 SO. 4th ST.,
Cor. Hewes St.
BROOKLYN, N. Y.

Visoklausai vaistai, kosmetikai, k-dikiams reikmenys, įvairūs dalk-teliai, ligonių kambarių reikmenys už griežtai žemas kainas.

RECEPTŲ SPECIALISTAI

MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EVergreen 7-6258

JOSEPH BALTAITIS BAR & GRILL

518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Geri Valgiai laukia jūsų visada

DECTINĖS, VYNAI IR ALUS

Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms

TELEVISION
SHUFFLE BOARD

Telefonas
EVergreen 4-9407

TELEPHONE
STAGG 2-5043

RES. TEL.
HY. 7-9631

MATTHEW P. BALLAS

(BELLIAUSKAS) LAISNIUOTAS GRABORIUS

FUNERAL HOME

ALBERT J. BALTON-BALTRUNAS, Manager

(Laisniuotas Balsamutojas)

Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus

Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą. Puikiai įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai

660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

5 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)— Trečiad., Birž. 1, 1949

VIŠINSKIS ATMETE

(Tąsa nuo 1-mo puslp.)

Anglų - amerikonių pasiūlymas sako, kad Sovietai privalo iš anksto užtikrinti įvairias pilietines laisves rytinėje Vokietijoje, panašiai, girdi, kaip Bonno konstitucija užtikrina.

Bet Bonno konstitucija dvideidiska: 5-tas jos skyrius neva užtikrina tokias laisves, o 18-tas skyrius reikalauja bausti už tų laisvių naudojimą.

Tikrenybėje dabar vakarinėje Vokietijoje yra laisvė tik tiems, kurie rėmė hitlerininkų režimą, — užreiskė Višinskis.

Sovietai siūlo ištraukti okupacines talkininkų armijas iš Vokietijos, padaryti taiką su ja ir taip užtikrinti žmonėms tautinę laisvę. Bet anglai - amerikoni ir francūzai atmeta šį laisvę planą.

KINIJA

Žengia į Laisvę

Nauja brošiūra

PARAŠĖ

D. M. SOLOMSKAS

Labai svarbi brošiūra, duoda daug informacijų apie Kinijos pramonę, gaminius, tur-tus, jos žmones ir apie dabar ten einantį civilinį karą.

Puslapių 32, kaina 20 c.

Platintojams gera nuolaida. Kurie ims nemažiau 10 kopijų, kaina 15c už kopiją.

Kurie užsisakysite po vieną kopiją prisiuntimui per paštą, malonėkite prisijusti 25c vertės U. S. pašto stampomis, 5c ar 10s vertės.

Užsakymus prašome siųsti:

L A I S V Ė

427 Lorimer Street
Brooklyn 6, N. Y.

MATTHEW A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

□

Laidotuvių Direktorius

□ □ □

426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

New York ir Apie Linkės Žinios

Nepamirškime Civilinių Teisių Gynimo

Civilinių Teisių Kongresas turi milžiniškas išlaidas. Jis gina Trenton šešis negrus nuteistus mirtin. Jis gina New Yorko federaliniam teisme vienuolika darbininkų partijos vadų. Tik šioje byloje išlaidos pasiekia apie šešis tūkstančius dolerių į savaitę. Tai svarbų reikalą suprato W. Klimas, svečias iš New Jersey valstijos, buvęs dienraščio jubiliejiniame koncerte. Jis paaudkojo \$10. Tai gražus pavyzdys kitiems susipratusiems darbininkams bei farmeriams. A. B.

Kultūriniam Centre PRAŠAU ĮSITEMYTI

Šį penktadienį (birželio 3 d.) vakare bus pirmas pėsčiųsimas prie bolingo tarpe laisviečių ir kultūriečių. Visi to sporto mylėtojai prašomi susirinkti. Abi grupės dar tik organizuojasi. Galutinai dar nėra nustatyta, kurie kurioje priklausys. Taipgi dar nežinoma, po kelias komandas (tymus) bus kiekvienoje grupėje. Priklausys nuo to, kiek bus entuziastų per vasarą vieną vakarą į savaitę praleisti vėsioje bolingo salėje.

Pastebėjau, kad eina smarbios varžytinės už porą gerų bolininkų. Kiekviena grupė nori juos laimėti prie savęs. Gerai. Juo daugiau varžytinių, lenktynių, "patriotizmo" už savo komandą arba grupę, tuo sportas įvairesnis.

Numatoma lošti per tris mėnesius — birželį, liepą ir rugpjūtį. Pabaigoje sezono pažiūrėsime, kuri armija bus laimėtoja. Kaip jau buvo kalbėta, bandyta bus sukelti pinigų ir laimėjusiai grupei suteikti geras dovanas.

Taigi, visi būkite Kultūriniam Centre šį penktadienį! Sportas.

MIRĖ

Charles Bock, 83 m. amžiaus, gyvenęs 312 Stagg St., Brooklyn, mirė geg. 29 d., Kings County ligoninėje. Kūnas pašarvotas grab. M. P. Bieliausko - Ballas koplyčioje, 660 Grand St., Brooklyn. Laidotuvės įvykis birželio 1 d., 2 val. dieną, Lutheran kapinėse. Velionis paliko nuliūdime žmoną Elizabeth, 4 sūnus, tris dukteris ir daugiau gimiinių. Laidotuvių apeigomis rūpinasi direktorius Bieliasukas ir jo įstaigos vedėjas Al Baltrūnas-Balton.

Edward Coapman, 20 metų Yonkers'ietis, nusisovė suintas neramumo Atminimų Dieną, kad jis, džiovininkas, negali naudotis švente, kaip vis.

Laisvės Koncertu Pasigrožėjom ir Pasveikinom Dienraštį

Dienraščio Laisvės pavasarinis koncertas, rengtas brooklyniečių organizacijų specialios komisijos dienraščio 30 metų sukakties jubiliejaus proždžiai atžymėti, įvyko gegužės 29-tą, Liberty Auditorijoje, Richmond Hill.

Programą pradėjo vietinis Aido Choras, vadovaujamas Jurgio Kazakevičiaus, su Sylvia Puzauskaite prie piano. Choras sugiedojo himnus ir dainavo šiaip dainų, tarpe jų vieną iš neseniai suvaikintų operetės "Cigonai".

Choras gerai dainuoja, tačiau sumažėjimas skaičiumi atsiliepia ir į dainos stiprybę. Choras yra biskel didesnis, negu matėme — keli choristai buvo išvykę vaidinti "Mūsų Gyvenimo Žaizdos" New Havene. Tačiau šis nedidelio būrio išstojimas lai būna mums visiems priminimu chorą auginti, nes juk bile kada gali pataikyti grupei choristų atitrūkti kitais reikalais, o choras vis vien turi išstoti pažadėtoms pareigoms.

Newarko Sietynas, dainavęs vėliau, galop programos, pasirodė stiprus, kaip visuomet. Jis sekmingai dainavo keletą dainų ir įspūdingai atliko dalį iš operetės "Cigonai." Su chorū solistais taipgi išstojė su dainomis Bob Zukauskas ir su muzika smuikininkas Vito Dvarackas. Vieni chorui, kiti solistams, pasivadodami, akompanavo Mildred Stensler, Pranas Balevičius, Bronė Sukackienė-Salinaitė. Chorui vadovauja Walter Zukas.

Suzanna Kazokytė jautriai, dramatiškai solo dainomis atstovavo mūsų brooklyniečių dainos jėgas, pianu lydimas savo mokytojos Bronės Sukackienės.

Koncerto programos metu pirmininkavo St. Večkys.

Po programos, vieni Auditorijoje likosi šokti prie Jurgio Kazakevičiaus Orkestro, o kiti nuėjo auditorijos restoraną vakarieniauti, dar kiti šiaip pabuvoti bei pažaišti bolingu.

R.

Kadangi apie dalyvius ir jų veiksmus bus rašoma atskirai plačiau, tad tenkinuosi tik prabėgus priminimu jų veiksmo ir nuotaikų.

Pertraukioje Antanas Bimba pasakė trumpą kalbą apie liaudies laisvės svarbą visuomet ir ypatingai sunkiais darbo žmonėms laikais. Priminė ir apie dienraščio Laisvės problemą ir paprašė svečių pasveikinti dienraštį su dovanomis, kokiomis kas išgali. Sudėta \$511. Laisvė dėkinga visiems už paramą. Prisidėjusiųjų vardai tilps ryt dienės Laisvėje.

Koncerto programos metu pirmininkavo St. Večkys.

Po programos, vieni Auditorijoje likosi šokti prie Jurgio Kazakevičiaus Orkestro, o kiti nuėjo auditorijos restoraną vakarieniauti, dar kiti šiaip pabuvoti bei pažaišti bolingu.

R.

Kadangi apie dalyvius ir jų veiksmus bus rašoma atskirai plačiau, tad tenkinuosi tik prabėgus priminimu jų veiksmo ir nuotaikų.

Pertraukioje Antanas Bimba pasakė trumpą kalbą apie liaudies laisvės svarbą visuomet ir ypatingai sunkiais darbo žmonėms laikais. Priminė ir apie dienraščio Laisvės problemą ir paprašė svečių pasveikinti dienraštį su dovanomis, kokiomis kas išgali. Sudėta \$511. Laisvė dėkinga visiems už paramą. Prisidėjusiųjų vardai tilps ryt dienės Laisvėje.

Koncerto programos metu pirmininkavo St. Večkys.

Po programos, vieni Auditorijoje likosi šokti prie Jurgio Kazakevičiaus Orkestro, o kiti nuėjo auditorijos restoraną vakarieniauti, dar kiti šiaip pabuvoti bei pažaišti bolingu.

R.

Albina Rušinskaite Ligoninėje

Albina Rušinskaite, mūsų veikėjų Rušinskų dukrelė, iš Jackson Heights, aną dieną, važiuodama dviračiu, nuo jo nupuolė ir susižeidė koją. Iš karto buvo manyta, jog tai mažas dalykėlis, bet vėliau koją pradėjo tūti ir Albina buvo nugabenta ligoninėn, kur jai teks išbūti gal net keletas savaičių.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Rušinskaite yra patalpinta Wickersham ligoninėje, East 58th St., netoli Lexington Ave., New York. Lankyti ją galima tarp 2 ir 4 val. po pietų ir tarp 7 ir 9 val. vak.

Gerbiame Svečiai

Dekoracijų Dienos šventėje aplankė Brooklyną ilgamečiai Laisvės rėmėjai Jonas ir Petronėlė Mineikiai iš Montello, Mass. Jie abu vieno amžiaus, po 77 metų.

Jie skaito, domisi politiniais pasauliniais įvykiais, lanko prakalbas ir įvairias darbininkų organizacijų pramogas. Prisikarpe iš laikraščių įvairių įdomumų ir lietuvių gyvenimo ir iš amerikinių politinio gyvenimo, naudojasi taja medžiaga kur diskusijose.

Siedu "jaunuoliai" atvažiuo į New Yorką busu, vieni patys subvėmė iš New Yorko didmiesčio atvažiuo į Central Brooklyną ir iš ten atsilankė į Laisvės įstaigą. Savo dienraštį apdovanojo penkine.

Draugai Mineikiai dalyvavo ir koncerte, surengtame dienraščio Laisvės paramai. Kultūrinis centras jiems patiko. Paklausus ar nepavargo laipnais aukštyn ir žemyn bevaikščiodami New York, Mineikienė sako: "Ar tu žinai, kad man kojos pasitaisė be laipiojant tais laiptais."

Ties Bayville, L. I., bangos išmetė ant kranto nežinomo vyriškio kūną, menama, išbuvusį vandenioje apie mėnesį laiko. Apsirengęs sporto drabužiais, su golfo bole kišeniuje.

SUSIRINKIMAI BROOKLYN, N. Y.

LDS 1 kuopos susirinkimas įvyks ketvirtadienį, birželio (June) 2, Laisvės salėje, 419 Lorimer St. Pradžia 8-tą val. vakare. Prašome visų narių pasistengti dalyvauti susirinkime. Pasidžiūrėkite į knygeles, kad būtų užsimokėtos į laiką duoklės, vengkite susispaudavimo. — M. Stakovas, prot. rašt. (127-8)

MASPETH, N. Y.

ALDLD 138 kp. ir LDS 14 kp. bendras susirinkimas įvyks ketvirtadienį, birželio (May) 2 d., Rusų Klube, 56-58 61st St., Pradžia 8-tą val. vakare.

Noriu priminti knygų peržiūrėjimo komisijai, kad dalyvautumėte susirinkime ir išduotumėte raportą. Turime ir daugiau svarbių reikalų aptarimui, tad visi nariai dalyvaukite susirinkime. — V. Karlonas, org. (127-8)

RICHMOND HILL, N. Y.

LDS 13 kp. ir LLD 185 kp. bendras susirinkimas įvyks ketvirtadienį, birželio (June) 2 d., pradžia 8 val. vakare, Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Šis susirinkimas bus svarbus, visi nariai dalyvaukite. — M. Klimas. (127-8)

Joseph Garszva Undertaker & Embalmer

Manager JOHN A. PAULEY Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 8-9770

Gaisras Atėmė Namus Šešioms Šeimoms

Anksti pirmadienio rytą iškilus gaisrui 3 aukštų namelyje 150507 Mornmaid Ave., Coney Islando srityje, 40 asmenų turėjo išbėgti iš to ir iš gretimų namų naktiniuose drabužiuose. Sužalotas ir gretimas namas, 2886 W. 15th St. Pora kity artimiausių namų biskį apgadinti.

Sešių šeimų butai visai sužaloti, žmonės pakriko pas kaimynus ir gimines ieškoti prieglaudos.

Susižeidė du gaisragesiai. Kitas didelis, finansiniai nuostolingas gaisras, įvyko pirmadienio popietį, Harvey Lumber Co. sandėlyje prie Liberty Ave., tarpe Berriman ir Atkins Ave., East New York. Spėliojama, kad sandėlį gal padegė apylinkės gatvės vaikų kūrenamų laužų kibirkštys. Prie gaisro susirinko keli tūkstančiai žiūrovų.

Organizacijoms

Ar jau turite delegatus kelivimui į Washingtoną birželio 8-tą Liaudies Žygyje pas prezidentą ir kongresmanus šaliai gerovės ir taikos reikalais? Jei turite, tuojau pakeikite juos J. Siurbai, kuris yra darbičėjų įgalintas vesti lietuvių sąrašą. Jei dar neturite, pasistengkite tuojau išrinkti, gauti. Komisija.

Radęs savo taksike paliktą pinigine su \$1,039, vairuotojas Max Goodman atnešė ją policijos stotin pykdamas, kad dėl jos turi gaisuoti. Mato, mai, jis buvo vidun nei nežiūrėjęs, nes pinigine policijai atidarius, pačiame viršuje, pasimatė kortelę su savininko vardu ir adresu.

Emil Huggins, 22 metų, prarado savo laisvę ir marškinius, kurie, sakė jį buvęs pas save apnakvings jo kaltintojas, buvę be leidimo "pasiskolinti" iš stalčiaus jo bute. Teisėjas įsakė nuo kaltinamojo marškinius nuvilkiti ir palaikyti iki teismo, valdžios žinioje.

REIKALAVIMAI

Reikalingas geras darbininkas dirbti Restauracijoj. Pageidaujama, kad mokėtų pilną darbą. Dėl daugiau informacijų galite kreiptis asmeniškai arba telefonuokite. Main 5-9108. Aleksėjus, 44 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y. (125-127)

GYDYTOJAS S. S. Lockett, M. D.

223 South 4th Street BROOKLYN, N. Y.

Valandos: 1-2 dienomis 6-8 vakarais

Ir Pagal Pasitarimus. Telefonas EVergreen 4-0203

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger Optometrists

394-398 Broadway Brooklyn, N. Y.

Tel. ST. 2-8342

GERI PIETUS!

Kada norite gerų pietų, kreipkitės į Lorimer Coffee Shop

Frank Domikaitis Savininkas

417 Lorimer Street Laisvės Name Brooklyn, N. Y.

Kvepiantiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

Šventės Nepatenkino Biznio Nei Paradų Ruošėjų Viltis

Mūsų miesto ir ypatingai pajūrių biznierių, daug atsidėjusių ant švenčių pagerinimui savo silpnųjų šiais metais pajamų, daug nusivylimas, o kai kuriems, apsirūpinusiems gausiais kiekiais maisto, gal bus ir nuostolių, nes nei mieste, nei rezortuose nebuvo tiek svečių, kiek laukta.

Vieni kaltina už tai vėsų orą — sekmadienį aukščiausia šiluma buvo 47-62 laipsniai, o pirmadienį — 46-69. Kiti įvairiai aiškina. Tačiau daugelis giliau ir plačiau įžiūrėję stebėtojų linkę sutikti, kad ilgos "atostogos" iš šapų pradeda atsiliepti į žmonių iškilus.

Coney Islande, kur tikėtasi apie milijono vizitorių, sulaukta tik apie pusę to skaičiaus. Rockaways skundėsi panašiu neatspėjimu. Jones Beach — taip pat. Kiek geriau laimėjo parkai.

Paradai, rengtieji įvairių veteranų grupių, buvo mažesni, ir stebėtojų eilės retesnės. Turtiniausias maršutotojų ir stebėtojų paradas buvo Bronxe, įvykęs tirštai apgyventu Grand Concourse. Sekamas turtiniausias — Manhattano paradas, kurio eiseną buvo puošniuoju Riverside Drive, visuomet pilnu žmonių. Brooklyniskis buvo mažiausias.

Seniesiems veteranų organizacijų viršininkams panaudojant tas šventes agitacijai už kitą pasaulinį karą, jaunesnėji veteranai, pakankamai pri-

sikariavusieji, o po sugrįžimo taipgi turintieji ne kažin kokią "deal", vis mažesniu skaičiumi dalyvauja. Dėl to tie paradai mažėja ir jie nebepatraukia tų minių žiūrovų, kokias patraukdavo seniau.

T—as.

Du Žuvautojai Prigėrė Viesulai Apvertus Valtį

Staigus viesulas apvertė žuvautojų valtį Peconic Bay srityje. Visi trys joje sėdėję asmenys savirto vandeni. Vieną iš jų, John Rosati, 52 metų, iš Corona, išgelbėjo kiti žuvautojai. O kiti du prigėrė. Jais yra Walter A. Bankwitz, 60 metų, iš Forest Hills, ir John Ruggiero, 61 metų, iš Richmond Hill.

Buvo tebesirūpinama, kad tas viesulas galėjęs pražudyti kitus du asmenis, buvusius išvykusius pasiirstyti toje pat apylinkėje ir iki pirmadienio vakaro negrįžusių namo.

PARDAVIMAI

Parsiduoda Dry Cleaning biznis. 2 prosotojamos mašinos, 1 Dry Cleaning mašina ir 1 mazgojimai mašina. Tas biznis šioje vietoje yra išdirbta per 25 metus. Galima padaryti gražų pragyvenimą. Prašome kreiptis: Ridgewood Tailor, 58-03 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. (Ridgewood sekcija), Telefonas HE. 3-5960.

Agentams leistina teirautis pirkikų. Kaina prieinama. (125-7)

SKELBKITĖS LAISVEJE

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9-12 ryte
1-8 vakare
Penktadieniais uždaryta

ZUPP'S BAR 411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
Joseph Zeidat Jr., prop.
NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS
TELEVISION

Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES
32 Ten Eyck St.
Tel. EVergreen 4-8174

LITUANIČA SQUARE RESTAURANT
Catherine Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKSTIENOS PIETOS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

6 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Trečiad., Birž. 1, 1949

CIO Newspaper Guildijos nariai, New York, pikietuoja Bell Syndicate rašting Times Building, New York. Streikas kilo firmai atsisakius tartis su naujai susiorganizavusiu vienetu. Unija prašė firmos kolumnistus ištraukti savo raštus, kuriuos firma siuntinėja apie pusę visų šalyje išeinančių komercinių laikraščių.